National Library 50253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
National Library
Bibliothèque Nationale
JUIN JUNE 30 1983
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 47 (2968) XXXII aastakäik

Neljapäeval, 23. juunil 1983 — Thursday, June 23, 1983

Üksiknumbri hind 60 centi

Rootsist 500 ESTO-külalist

USA-s ärireisil viibiv ESTO-84 Rootsi komitee peasekretär Siim Saare külastas nädalalõpul Torontos asuvaid sugulasi, kuid tal oli kontakte ka ESTO-84 peakomitee tegelastega ja tutvus Toronto hotellidega Rootsist tulijaile informatsiooni andmiseks.

Siim Saare ütles, et Rootsis on juba 500 inimest ESTO-84 ühislendudele registreerinud. Eriti ergutavalt mõjus kaasa oma rahvusliku sisuga maikuul Göteborgis toimunud Estivali-pidustus. Kui enne Estivali oli registreerinuid 350, siis Estivali järgsel kümnel päeval tuli 150 inimest juurde. Teatavat mõju avaldas sellejuures ESTO-84 peakomitee esimehe Toomas Metsala isiklik kutse. Tõenäoliselt võib seekord isegi rohkem osavõtjaid tulla Rootsist kui 1972. aastal, mil Ülemaailmsete Eesti Päevade ümber polnud veel selgunud nüüdset suurt rahvuslikku tähendust.

Siim Saare külastas Toronto hotelle, mis tuleksid kõne alla võimalike majutuspaikadena. Ta arvas veel, et kui siinsed sugulased-tuttavad isiklikult oma sõpru siia kutsuksid, see võiks ergutada veel kahevahel olijaid oma otsust enne septembrikuud tegema, mil lõpeb eelregistreerimine ja ühislendudele registreerima.

Lõpuks ütles Siim Saare, et Rootsis on uus generatsioon hakanud rahvuslikku tööd tegema. Äsjase Estivali Göteborgis korraldas põlvkond, kelle keskmine vanus oli 20 aastat madalam ESTO-80 peakomitee liikmete keskmisest vanusest.

Eesti lipud ja eestlaste keskuste esindajad Göteborgis Estivali pidustuse puhul Götaplatsenil toimunud manifestatsioonil.

Foto: O. Kopler

Puuste viskas oda 94.28!

Juuni esimesel nädalavahetusel Birminghamis toimunud Inglismaa ja N. Liidu kergejõustiklaste kohtumisel saavutas suurtulemuse Tallinna odaviskaja Heino Puuste, kes heitis oda uueks Eesti ja N. Liidu rekordiks ning maailma kõigi aegade kuuendaks tulemuseks 94.28 (ametlikult toodi ajakirjanduses ära 94.29, kuid vastavalt määrustele ümmardatakse odaheite tulemused lähima paarissentimeetrini).

Lisaks maailmarekordimehele Tom Petranoffile (99.72) on temast enam saavutanud ungarlased Ferenz Paragi ja Miklos Nemeth, teine ameeriklane Robert Roggy ja Ida-Saksamaa esindaja Detlef Michel.

Seoses Heino Puuste suurtulemusega on kergejõustiku ajaloos kujunenud olukord, kus Eesti oda-rekord on tugevam kui vanal „odamaal" Soomel!

(EPL/MRS).

Nõutakse Kanada laevastiku uuendamist

OTTAWA — Kanada Senati alamkomisjoni rapordis nõutakse, et riik annaks 6,6 miljardit dollarit 12-e aasta jooksul Kanada sõjalaevastiku ümberehitamiseks, et vähendada aatomisõja ohtu. 16-liikmeline komisjon on uurinud 18 kuud laevastiku praegust olukorda, leides et see on sellises astmes, mil see pole enam suuteline riigikaitseks ettenähtud vajadusi täitma.

Liberaalid võitsid Quebecis

MONTREAL — Quebecis peeti kolmes vakantses valimispiirkonnas parlamendivalimised. Liberaalid võitsid kõigis kolmes, kus varem olid olnud provintsiparlamendi valitsuse liikmed. Valimiste tulemused näitavad praeguse Parti Quebecois ebapopulaarsust.

Natsiohvitser eluksajaks vangi

IDA-BERLIIN — Ida-Saksamaa kohtunik lükkas tagasi end se natsiohvitseri 62-aastase Heinz Barthi armuandmise palve ja mõistis ta eluksajaks vangi tema poolt Prantsusmaal ja Tshehhoslovakkias sooritatud sõjakuritegude eest.

14. juuni kuulutati Balti Vabaduse Päevaks

President Reagan kohtus baltlaste esindajatega

WASHINGTON (14.06) — USA president Ronald Reagan kõneles kuni paarisajale balti-ameeriklasele, kes said kogunenud Valge Maja vasakusse ruumi 14. juunil, kui Balti Vabaduspäeva deklaratsioonile allakirjutamise puhul. Päev on nende leedulaste, lätlaste ja eestlaste mälestuseks, kes küüditati Siberisse 42 aastat tagasi. President ütles, et ta ei pea N. Liidu ikestust „permanentseks olukorraks" Balti riikides.

Oma kõnes puudutas president pikemalt relvastuse kontrolli küsimust maailmas ja kutsus N. Liitu üles näitamaks samasugust paindlikkust relvastuse kontrolli läbirääkimistel nagu on näidanud USA möödunud nädalal.

Relvastuse kontrollist rääkides õhutas Reagan N. Liitu,

et see kontsentreeruks „tõsiselt" relvastuse kontrolli läbirääkimistele

selle asemel, et teha „mõttetuid ettepanekuid".

Möödunud nädalani oli USA teinud ettepaneku strateegiliste relvade vähendamiseks või hakata rääkima, et USA ja N. Liit vähendaksid oma tuumarelvastuse arsenali 850-le raketile ja tuumalaengute arvu nende rakettide juures 5000-le. Reagan rõhutas, et need kaks maad peaksid läbirääkimistega piirama oma tuumalaengute arsenali

selle asemel, et lugeda oma rakette.

N. Liidul on rakettide ülekaal arvuliselt ja heitetugevuselt, kuid N. Liit on tõrjunud tagasi kõik nii eelmised kui viimased USA ettepanekud.

President Reagan kinnitas balti rahvaste esindajaile,

et nad otsivad tõelist ja võrdset kokkulepet, kuna nad on täiesti veendunud, et selline kokkulepe on mõlema riigi huvides.

President kinnitas veel, et nad ei lase mitte kunagi end eksitusse viia selle poolt kellega neil on tegemist. „Ma võin teile lubada, me ei lase mitte rahuotsimise protsessis end eemale meelitada meie moraalseist kohustusist nende vangistatud rahvaste vastu, keda praegu peetakse orjuses. Me oleme kogunenud siia neile kauakannatanud balti rahvaile tähelepanu osutama. Vastupidi Ida-Euroopa satelliitidele, kel on de jure iseseisvus, aga on jäänud Moskva pöidla alla, Balti rahvad — Läti, Eesti ja Leedu liideti 1940. aastal N. Liiduga pärast Adolf Hitleri ja Josef Stalini poolt allakirjutatud natside-nõukogude pakti".

Lõpuks nimetas president Reagan Balti riikide okupeerimist „elavaks meenutuseks sellest kurikuulsast kokkuleppest".

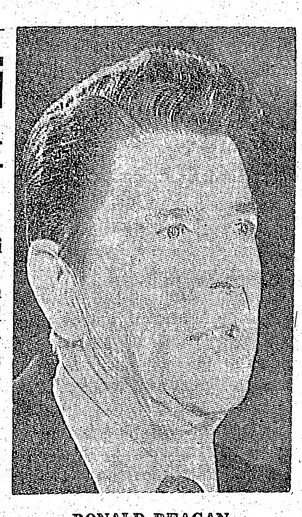

RONALD REAGAN

Liibanoni valitsus süüdistab Iisraeli

BEIRUT — Liibanoni valitsus on süüdistanud Iisraeli vastutuslikus osas palestiina põgenikelaagrite massimõrvades möödunud aasta septembris, kus 460 inimest tapeti.

Sellekohase rapordi avaldas Liibanoni sõjaväekohtu prokurör, jättes ütlemata, et Iisrael juhtinuks massimõrva Sabras ja Chatila laagreis 16.—18. septembril, aga öeldes et tõenäoliselt Iisraeli poolt toetatud Liibanoni major Saad Haddadi juhatas tapmist.

Prokurörirapordis öeldakse, et kuna Iisraelil oli täielik kontroll laagrite ja nende sissekäikude üle ning ümbruskonnas,

siis Iisraeli süüdistamine on kohaldatav ÜRO 1949. a. Genfi konventsiooni alustega.

Raport ei jätnud märkimata teisi osalisi, öeldes et parempoolsed kristlikud falangistide miilitsamehed liibanoni üksustes olid tegelikud mõrvajad, aga falangistide juhtkond ei andnud mingisuguseid korraldusi oma võitlejaile osa võtta massimõrvast.

40-tunnised süsteemipärased tsiviilisikute tapatalgud järgnesid falangistide juhi Bashir Gemayeli mõrvamisele,

kes oli just valitud Liibanoni presidendiks.

Liibanoni sõjaväe uurimistel on leitud, et relvastatud mehed, kes ei olnud mitte Iisraeli armeest, sooritasid veretööd laagreis. Rapordis on leitud hukkunute arvuks 460 inimest, nendest 269 palestiinlast, 119 liibanonlast, 11 süürlast, 32 pakistaanlast, 2 alzhiirlast, 2 egiptlast ja 25 teist, keda pole olnud võimalik identifitseerida.

Teised varasemad rapordid on arvestanud surmasaanute arvuks 300 ümber, kuna PLO ise on andnud tapetute üldarvuks 3000.

Vietnam loovutab USA-le 11 sõduri jäänused

MANILA — Vietnam loovutab vähemalt 11 USA sõduri jäänused. USA õhujõudude lennuk toob ära jäänused Hanoist. USA-s on teatatud, et umbes 2500 ameerika sõdurit on veel kadunud Vietnamis.

Sünnimaale

Mu südames Eestimaa tukse
ja eestlase veri mus keeb
mus Läänemaa tormide kutse
ja merede rahutud veed.

Mind mõtteränd tihti viib sinna
kus soised ning madalad maad,
kus vaevakask kidur ja vimmas,
põld kivine, kõverad vaod.

Kuis armastan murdlainte mängu
all tormava pilvede rea
ja mudaste adrude hõngu —
kõik selles nii kodune, hea.

Need pilliroo kohinad tuules,
mis laulud mu hinge nad tõid!
Ja õhtused kaldad kui luules
mu südame põlema lõid . . .

Jah Läänemaa randade tütar
sealt pärit mu isade hõim
mus tule ja lembuse süütas
ta värvide, helide võim.

VARJE RAID

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

Kaliforniast TOIVO RAUN

Loeng

„Setudest ja Setumaast"

neljap., 7. juulil kell 7.30 õ.
Tartu College'is

KOHV

Tartu Instituut

Tuleval nädalal ilmub trükikojast olenevail põhjusil ja 1. juulil oleva Canada Day tõttu üks „Vaba Eestlase" number, mis kannab teisipäeva, 28. juuni kuupäeva. Järgneval nädalal jätkab ajaleht ilmumist tavakohaselt kaks korda nädalas.

Tervitusi Võidupühaks ja jaanipäevaks!

„Vaba Eestlase" toimetus ja talitus

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $48.—, poolaastas $26.— ja veerandaastas $14.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $58.—, poolaastas $31.— ja veerandaastas $16.—

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 60 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Uus täht Kanada poliitikataevas

Pärast mitu kuud kestnud ägedat valimiskampaaniat, miljonitesse dollaritesse tõusvaid kulutusi, kümneid ringküsitlusi, sadu televisioonisaateid ning ajalehtede kommentaare ja ennustusi, — pärast kõike seda valisid kõigist Kanada nurkadest Ottawasse kokku tulnud progressiiv-konservatiivide partei delegaadid parteile uue juhi — Quebecist pärit kakskeelse anglosaksi päritoluga 44-aastase juristi ja suurettevõtte juhi Brian Mulroney.

Mulroney võit ei tulnud kergelt. Tema pearivaaliks oli partei endine juht ja lühikest aega Kanada peaministri toolil istunud Joe Clark, kes kangekaelselt püüdis parteijuhi kohale tagasi pääseda ning oli alles pärast neljandat valimiskäiku sunnitud tunnistama, et ta oli jäänud vähemusesse — teda oli kaalutud ja leitud kerge olevat!

On neid Joe Clarki pooldajaid, kes leiavad, et ta oleks praeguses olukorras olnud kõige parem progresiiv-konservatiivide partei juht, kuid need inimesed unustavad, et Joe Clarkil oli võimalus peaministrina Kanadat juhtida ja liberaalide mammikusse jooksnud majanduspoliitikale alternatiivi leida, kuid ta ei saanud sellega hakkama ning mängis maha temale rahva poolt kingitud usalduse. Peaministrina ja parteijuhina tegi ta korduvalt selliseid otsuseid ja vigu, mis jätsid kahjuks mulje, et tal puudusid täielikult riigimehe vaistud ja talendid.

Kanada poliitilises elus on teataval määral üllatuseks, et kuigi Clarki piiratud võimed ja tema robotlik esinemine laialt levinud kriitika esile kutsusid, leidus nüüd uue juhi valimiskampaania ajal silmatorkavalt suurel arvul mõjukaid poliitikuid, ajakirjanikke ja kommentaatoreid, kes Clarki toetasid, ja seda vaatamata sellele, et tema kõrval parteijuhi kohale kandideerisid silmapaistvalt tugevamate võimetega ja riigimehe omadustega varustatud poliitikud. Sealjuures on mõistetav ja arusaadav, et Clarki toetasid mõjuvalt ka liberaalid ja nende sõiduvees ujuvad massimeediumid, kuna konservatiivide parteil poleks Clarki juhtimisel olnud väljavaateid järgmistel parlamendivalimistel liberaalide löömiseks, eriti veel kui liberaalid oleksid Pierre Trudeau asemele valinud endile uue juhi.

Brian Mulroney vastased nii konservatiivide kui ka teiste parteide ridades mainivad, et Mulroney on seni olnud Kanada poliitilises elus võrdlemisi tundmatu suurus. Ta kandideeris küll 1976. aastal konservatiivide partei juhi kohale, mis tal ei õnnestunud, kuid ta pole kunagi taotlenud kohta parlamendis ning mõningate asjatundjate arvates puuduvad tal kogemused Ottawa föderaalparlamendi sfääris tegutsemiseks. Ta senine tagapõhi on mõnede ekspertide arvates veelgi küsitavama väärtusega kui konservatiivid tuleksid järgmistel parlamendivalimistel võimule ning Mulroney astuks peaministri toolile.

Selliseid mõtteid võib muidugi mõlgutada, kuid need on teoreetilised ja akadeemilised. Pilk ajalukku näitab ja senised kogemused kinnitavad, et mõned poliitikud võivad elupäevad olla parlamendiliikmed ning liikuda aktiivselt poliitilistes kuluaarides kuid neist ei saa kunagi ministred, veel vähem riigijuhte. Samal ajal leidub väljaspool parlamenti taibukaid ja vajalike vastavate talentidega mehi, kes on sündinud juhid, kellel on ettenägelikkust, taipu olukordade hindamiseks, kindlat kätt ja visionaarset ettekujutlusvõimet riigi juhtimiseks ning selle tuleviku kujundamiseks.

On põhjust loota ja ennustada, et Kanada konservatiivide partei uus juht Brian Mulroney kuulub eelpool mainitud teise kategooriasse, olles oma suurte ülesannete täitmiseks varustatud loomulike võimetega. Ta on üles kasvanud lasterikkas perekonnas võrdlemisi kehvades oludes, ja teinud suurimaid pingutusi ülikoolihariduse saamiseks. Töötanud advokaadina ja viimastel aastatel suurettevõtte Iron Ore. Co. presidendina. Ta valdab täielikult inglise ja prantsuse keelt, mida peetakse väga oluliseks konservatiivide parteile senisest tugevama baasi rajamiseks Quebeci provintsis. Etniliste gruppidega on ta seotud abielu kaudu, kuna ta abikaasa on serbia päritoluga uuskanadalanna. Nii-siis — Brian Mulroney on täielikult niiöelda self-made-man, kes ei tunne mitte ainult elu helgeid külgi vaid on näinud ka selle tumedaid varje. Praegusel televisiooni-ajastul on eriti oluline, et teda on õnnistatud meeldiva ja esindusliku välimusega ning soliidse käitumisega.

Brian Mulroney esimeseks ülesandeks pärast ägedat sisemist valimislahingut on partei ridu koondada ning endale üksmeelset seljatagust kindlustada. Sellega on ta juba alustanud, otsides kontakte kõigi tähtsamate partei funktsionäridega ja võimalike tulevaste ministritega. Ta on asunud üksikasjaliselt välja töötama ka konservatiivide partei poliitilist programmi, millele langeb kindlasti tema isiklik tempel. Majandusmehena peab ta oluliseks majanduselu elustamist ja tööpuuduse vastu võitlemist. Üheks tema primaarseks eesmärgiks on paremate sidemete sõlmimine Ühendriikidega, kuna Mulroney arvates oleneb Kanada majanduslik heaolu suurel määral sidemetest ja koostööst oma lõunanaabriga. Ta ei poolda Quebeci provintsile erisoodustuste andmist, olles seega ühel liinil praeguse peaministri Pierre Trudeauga, kelle eesmärgiks on teatavasti keskvalitsuse tugevdamine.

Brian Mulroney õlgadel lasub kahtlemata suur vastutus, kuna temale ei raja oma lootusi mitte ainult konservatiivide partei vaid suures laastus kogu Kanada. Uus särav täht on kerkinud Kanada poliitilise elu pilvisesse taevasse — nüüd jääb ainult oodata ja loota, et Brian Mulroney on temale delegeeritud usalduse vääriline.

K. A.

Aidake kaasa „VABA EESTLASE" levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

Vaade rahvamassile Göteborgis peetud Estival pidustusel.

Võidupüha sünd ja traditsioonid

Võidupüha kujunes meile aastate kestel suureks rahvuslikuks pidupäevaks. Seda päeva pühitsesime, et tähistada eestlaste kõigi aegade kangelaslikke võite, austada ja mälestada oma kangelasi, ja et koguda neist mälestusist rahvuslikuks tööks uut jõudu.

Võidupüha oli ja on ka tänapäeval eestlaste sangarlike tegude ülistamise kajastus, millest ammutame jõudu ja noorus saab tuld oma rahvuslike ideaalide lõkkelepuhumiseks.

Võidupüha pühitsemise ajalugu moodustab meie riikliku iseseisvuse ajaloost küll ainult ühe veerandi, kuid tema mõte ulatub juba kaugemale tagasi. Nimelt sai iseseisva rahvuspüha pühitsemise mõte enesele juba 1930. aastal enamvähem kindla aluse. Mitmesuguste maakondlike võidu- ja võitluspäevade mälestamisest kasvas välja üleriikliku rahvuspüha pühitsemise mõte. Alguse sai see Kalevlaste Ühingust, kelle õhutusel hakati eriti Põhja-Eestis korraldama jüriöö pidustusi, mälestades ja tähistades eestlaste kangelaslikku vabadusvõitlust jüriöö mässu puhul 1343.

See päev ei leidnud rahvuspühana laiemais hulgis täit kõlapinda. Ajaloolisest jüriöö mässust peegeldub küll selgesti eestlaste ürgne vabadusiha ja kangelasmeel, kuid selle kangelasliku võitluse lõppvaatus manab meie silmade ette nii palju kurbi mälestusi, et selle päeva arenemisest rahvuslikuks pidupäevaks ei võinud juttu olla. Sellepärast tuli otsida teisi tähtpäevi ja viia need õnnelikumasse ühendusse teiste mälestuspäevadega eestlaste vabadusvõitluse ajaloos.

NÕUPIDAMISED

Küsimuse igakülgseks arutamiseks peeti mitmeid nõupidamisi. Lõpuks moodustati eriline rahvuspüha toimkond, kes leidis, et Kalevlaste Ühingu poolt alustatud jüriöö mälestamine on andnud vaid poolikuid tulemusi rahvuspühana. Esimesel aastal mööödusid jüriöö pidustused küll võrdlemisi elavalt. Aga juba järgneval aastal kerkisid esile vastuväited Lõuna-Eesti ringkondadest ja eriti Tartu üliõpilasperest. Vastuseisu põhjusi toodi mitmesuguseid — eeskätt aga jüriöö mässu traagilist lõppu eestlaste muistsele kangelaslikule vabadusvõitlusele.

Asuti kokku organisatsioonidevaheliseks nõupidamiseks, et küsimus põhimõttelisest küljest täies ulatuses uuesti kaalumisele võtta. Seekord leiti edaspidisele rahvuspühale kohe õige alus. Nimelt leiti, et tuleks kaaluda üldise rahvuspüha loomise võimalust kõigi aegade kangelaste ja eestlaste võitude mälestamiseks, mis oleks vastuvõetav kõigile ja kujuneks tõsiselt mõjukaks eestlaste mälestuspäevaks.

EELTÖÖ

1932. aastal alul moodustati vastavate eeltööde tegemiseks kõigi suurte ülemaaliste organisatsioonide esindajaist vastav toimkond. Viimane ei jõudnud oma tööga õigeks ajaks lõpule. 1932. aastal toimus jüriöö tähistamine endisel kujul. Toimkond asus oma järjekordseks koosolekuks kokku 19. mail 1932, kus asuti juba konkreetsemate sammude teostamisele. Sellest koosolekust võtsid osa Sõjavägede Staabi esindajana major (hiljem kolonel) Laats, Kaitseliidu Peastaabi esindajana kapten Truuvere, Kalevlaste Ühingu poolt kpt. Tõnson ja Hõbemägi, ÜENÜ poolt Meikop, üliõpilaskonna juhatuse poolt Leevald ja Eesti Rahvuslaste Klubi esindajana Peterson. Sellel koosolekul valiti rahvuspüha toimkonnale juhatus-sekretariaat järgmises koosseisus: Truuvere, Meikop, Hõbemägi ja Tõnson.

Asuti tööle — esimesena otsustati korraldada rahvuspüha küsimuse igakülgseks selgitamiseks üle maa organisatsioonidevaheline ankeet. Kaaluti ülemaalise kongressi kokkukutsumist. Rõhutati lähema koostöö vajadust ajakirjandusega jne. Nii sai rahvuspüha mõte juba sel koosolekul täielikult küpseks. Lahtiseks jäi vaid selle kindla tähtpäeva ja sisu määramine.

TÄHTPAEV

Ankeetlehed saadeti laiali ja ajakirjandusega loodi koostöö. Kuna küsimus oli väga suure ulatusega, venis eeltööde tegemisega aeg ja rahvuspüha mõte ei saanud laiemais rahvahulgis nii ruttu küpseks. Tundus, et organisatsioonid väljaspool Tallinna osaliselt jätsid asja otsustamise Tallinna asjaks. 1933. aasta nõupidamisel otsustati rahvuspüha mõte tegelikult ellu rakendada.

Tähtpäev jäi siiski määramata. Küll hakkas üksikuid hääli kuuldavale tulema, et selline rahvuspüha oleks sobiv 23. juunil. Selle päeva kasuks rääkis rida kaaluvaid asjaolusid: 1) 23. juunil 1919 võit Võnnu lahingus Landeswehri üle, 2) jaanipäev-pööripäev, mil öö ja päev ulatavad teineteisele käe ja seda valguse võitu on juba meie esivanemad pühitsenud, 3) maarahval on sel ajal rohkem aega ja ilmastik sobiv, 4) õppetöö on õppeasutustes lõppenud ja noortel võimalus olla sel päeval maal hoo ja värskuse andjaiks, mis tuleks igati kasuks rahvustunde edendamiseks.

Nagu sellest nähtub, olid rahvuspüha alused juba kaunis kindlakujuliselt määritletud ja selle ideed selged, kuid rahvuspüha idee oli veel võõras laiematele hulkadele. Ja seda eriti maal. Maarahva seas korraldati igasuguseid seltside pidusid ja päevi. Nende korraldamisega olid suvel nädalalõpud "üle koormatud" ja see takistas esialgu ülemaalise rahvuspüha mõtte idanemist. Pealegi oli rahva suur huvi koondatud 1933. aasta juubelilaulupeole, mis jättis kõik teised huvid oma varju.

Kuid nende aastate kestel idanema hakanud üleriikliku rahvuspüha mõte oli vahepeal võrsunud siiski nii tugevaks taimeks, et selle edaspidiseks kängujäämisest ei saanud enam juttu olla. Rahvuspüha mõtte tulekandjaist võimsalt haaratud küsimus arenes kindlalt edasi ja juba järgneval, 1934. aastal määrati 23. juuni meie rahvuslikuks pidupäevaks — võidupühaks.

EESTI NIMI, EESTI LIPP

See võidupüha on kui sümboolne tähis, mis peab tulevastele põlvedele meenutama eestlaste võitlusi ja vabadusiha ajaloo kestel. Võidupüha ei pea mitte üksi meenutama võitlusi võõraste võimude vastu, vaid ka meie sisemisi ülesehitavaid võitlusi oma kodu ehitamiseks ja selle aineliseks ja vaimseks rikastamiseks.

Mõtte uudsuse tõttu kujunes esimene võidupüha pühitsemine 1934. aastal siiski veel tagasihoidlikuks. Kuid juba a. 1935 toimus võidupüha pühitsemine täieliku rahvuspühana. Ka seoti selle aasta võidupüha mitmete rahvuslike kõrvalaktsioonidega. — Igale eestlasele eesti nimi ja igale kodule eesti lipp. Need olid hüüdlaused selleks võidupühaks. Ja tagajärjed — võõrapärased nimed eestistati ja suuremal osal meie kodudel lehvis rahvuspühadel rahvuslipp.

VÕIDUTULI

Kolmandal võidupühal 1936. aastal toimus meeldesööbiv võidutulede laialisaatmine riigivanema poolt üle maa. See kaunis traditsioon aitas suuresti tõsta võidupüha pidulikkust. Seda enam, et võidutulega oli kaasas ka riigivanema läkitus rahvale, mis kõikjal ette loeti.

Mootorrattur-käskjalad kihutasid üle riigi, et viia riigivanema poolt süüdatud tuld kodumaa võidualtaritele. See oli aegade ja aastate tuli, see oli ootuste ja lootuste tuli, mis helkis minevikus soode servadel, jõgede kallastel, mere rannikuil ja julgete meeste ja naiste südameis.

Kuid see oli ka meeleheite tuli, mis leegitses siis, kui kodumaa oli kaetud murerätikuga. Siis pärandas isa selle tule oma südame kaudu pojale ja ema tütrele — parema tuleviku tähiseks. Ja see südameis loitev tuli paisus jälle ajalooliseks leegiks Võnnu all.

Neljas võidupüha saavutas haripunkti. Jälle saadeti riigivanema poolt võidutuli ühes vastava läkitusega üle maa. Tagasi toodi kauniköiteline nahkalbum ühes kõigi maakondade ja linnade tervitustega riigivanemale. Selle võidupüha pühitsemisest ja tule saabumisest Tahkuranna valda: Pidulik meeleolu tõusis haripunkti, kui kell 22.00 saabus riigivanema läkitus ja võidutuli. Rahvas paljastas pead ja kuulas suurima tõsidusega riigijuhi sõnu. Siis süütas tulevanem võidutule. Leekide tõustes kõneles tulevanem tulest, mis peaks põlema iga eestlase hinges, kui ta mõtleb kodumaale ja rahva vabadusvõitlustele . . .

Jälle tallab meie kodumaa pinda meie igivaenlane. Võidutule süütamine on jälle kuritegu ja kui ka Eestimaa rannikul ei tõuse tänavusel võidupühal tuleleeke kõrgusse, siis teame, et võidupüha traditsioonid on sööbinud sügavalt meie rahva hinge — võidutuli põleb iga eestlase südames.

Vabalt Eesti Politseilehest kpt. A. Truuvere andmestikul.

EPL/VALTER MURELIK

Kommentaar

Uus talu

Neljanda maakoha ostmine eesti ühiskonna jaoks tuli meie avalikkusele ootamatult ja nagu näib, oligi üllatusena kavatsetud. Päevauudisliku efekti seisukohalt hästi tehtud — kui tahetakse inimesi millestki rääkima panna. Varajane kommentaar — enne kui juhtkirjanikud on asja hinnanud ja lugeja-kirjad oma pro ja contra välja toonud — tahab käsitleda neid kolme, mis olid enne uue talu ostmist. Kotkajärve, Jõekääru ja Seedrioru tähistavad oma 30. juubelit ning Esto Valley ostmist võib võtta kui uut akkordi selles juubelikantaadis.

Paatost ja õigustavaid seisukohti Kotkajärve, Jõekääru ja Seedrioru puhul palju ei olnud, kuna hädavajadus tingis nende muretsemise. Uustulnukad olid siis vaesed, nii et kolm talu osteti pennidega, kui mõõta praeguse mõõdupuuga.

Kotkajärve algus oli kõige omapärasem. Lembitu nuiameeste vanemskautide pere otsis võimalust skautidele metsamajakese ehitamiseks ja kavatses selleks tasuta kasutamiseks maad küsida Parry Soundi juures asuvalt eesti farmerilt. Skaudisõber Hendrik Tanner laitis plaani maha — siin mandril ei maksa niisugused sõbramehe kokkulepped midagi — tuleb asju ajada ametlikult. Sellest sai Torontos Eesti Skaudisõprade Seltsi ja „taluringi" asutamine. Taluring hakkas hoolega ringi sõitma ja sobivat maakohta otsima.

Toronto Eesti Lastesuvekodu oli sel ajal juba ühe aasta tegutsenud üüritud ruumides ja kogenud, et asja tuleb lahendada oma suvekodu loomisega. Samas tekkis ka idee, et miks ei võiks skaudimets ja suvekodu moodustada ühise terviku. Sama kiiresti ja sõbralikult, kui kokku löödi, mindi lahku. Paari koha vaatlemisel veenduti, et skaudid otsivad ürgmetsa ja lastekodu otsib mängumuru. Peaaegu samaaegselt leidsid ka mõlemad omale parajad kohad.

Kuidas areng edasi läks, kuidas Kotkajärve ja Jõekääru välja ehitati otstarbele vastavalt ja kas need on niisugused, nagu meie kujutlesime — see on omaette lugu. Nad on olemas, neid kasutatakse elavalt ja me ei oska kujutleda, kuidas ilma nendeta läbi saaksime.

Seedrioru sünnitusvalud põeti läbi Edela-Ontario omaegsetes suurtes ja agarates eestlaste keskustes. Torontosse ulatusid peamiselt teated ajalehtede kaudu. Praegu hinnates näib, et tol ajal olid kaugused suuremad ja sealne rahvas tahtis suvepaika kodule lähemale. Selles võib aga olla ka veidikene Toronto „ülbust". Suure keskuse eestlased lihtsalt ei kutsunud vähemaid gruppe kaasa. Seda suure keskuse ülbust näeb vahetevahel praegugi — kas või ESTO-pidustuste koha valikul.

Igal juhul — Seedrioru algas väga üksmeelselt ja jõuliselt ning vahepeal oli mulje, nagu oleks nad seal teistest kõigist tublisti ees. Seedrioru suvepidustustest tekkis isegi „Eesti Stratfordi" austav hüüdnimi. Nüüd on asjad läinud veidi halva poole. Seedriorgu kandvad keskused on muutunud tagasihoidlikemaks ja suvisele kultuuripidustusele on omamoodi matsu pannud noored „esto-joodikud". Kuskilt — domineerivalt Ühendriikidest — ilmub pidustusele külalisi, kes kultuuri asemel rüüpavad suurtest anumatest. Suures rahvuslikus tolerantsis oleme vältinud niisuguste kaaseestlaste väljapuhastamist politsei abil. Kui Seedrioru majanduslike raskuste tõttu peaks lõpetama — nagu kõhklevad ja loodetavasti enneaegsed kumud kõlavad — siis peavad järelejäajad katsuma seda vastikut osa Seedrioru pärandist küll igal viisil eemal hoida.

Uue talu üllatuslik start lubab oletada, et selle tekkimiseks hädavajadust ei olnud. Muidu oleks sportlaste ja kunstirahva (kellele uus talu lehe informatsiooni kohaselt on mõeldud) hädakisa juba pikemat aega kuulda olnud.

Aga selle juures on ka veel üks teine motiiv. Kotkajärve Uudismaa ja skautide korjandusaktsioonid on näidanud suurt lahkekäelisust. Pärijateta eestlased tahavad oma kogutud säästud oma eluajal anda eestluse heaks. Siis on hea, kui on suur valik kohti, kuhu anda.

HJ

Nr. 47

VALVEA
NÄDALAL
25. ja 26. juunil
dr. T. Maimets, t
1., 2., 3. juulil
dr. T. Kuutan, t

ADVOK

ENN ALF
ADVOKAAT-N
Room 1002, Royal
Toronto Dominio
Postiaadress: P.O. 3
Ont. (Bay & King)
Telefon: 869-
24-tundi telefoni va

ADO PARK
HETHERINGTON
&
PARK
Advokaadid-n
365 Bay St., Suite 40
Õhtuti 447-2017 võ

TÕNU TO
B.A.Sc., L
ADVOKAAT —
Yorkdale Place, 1 Yo
Suite 207
Toronto, Ont. M
Telefon 789-7
kodus 762-2

JOHN E. SO
C. A.
Chartered Acc
181 University Ave
Toronto, Ont. M
Tel. 864-00

ARS

LEO KANN
DOCTOR OF CHIR
212 Dinnick
Tel. 489-05

ENNO ERIC A

saavutas 1982. a. sü
kraadi (Ph. D.) McM
lis, Hamiltonis, ke
teaduskonnas. Kaitses
väitekirja plastika
„Numerical Simulatio
Screw Plasticating Ex
rem lõpetanud Wate
keemiainsenerina
McMasteri ülikooli m
ga (M. Eng.). Omas
search Council of Ca
diumi 1975.—1979. aas
töötab oma erialal Xe
Centre of Canada ju
saugas. Akadeemili
Korp! Rotaliasse.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

25. ja 26. juunil
dr. T. Maimets, tel. 493-7231

1., 2., 3. juulil
dr. T. Kuutan, tel. 751-6141

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

TÕNU TOOME B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

JOHN E. SOOSAAR C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

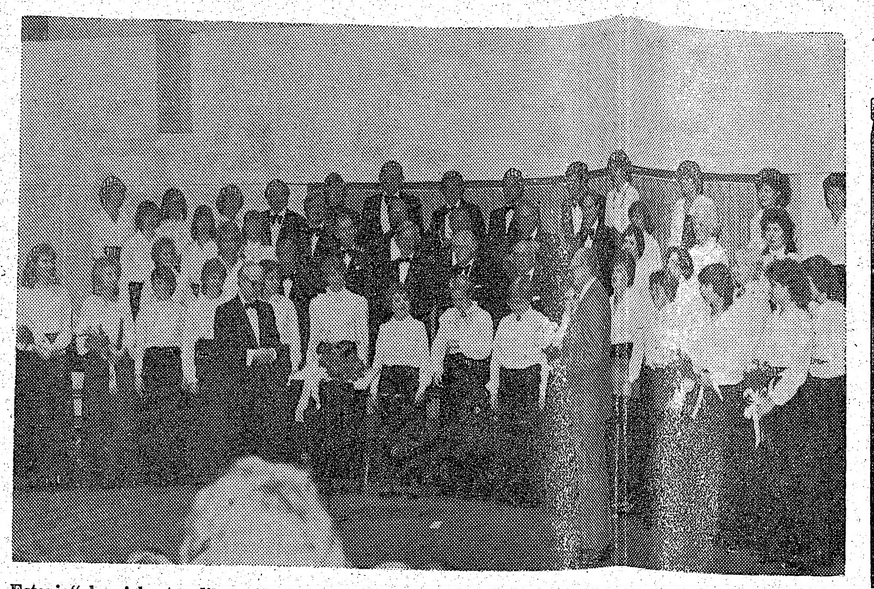

„Estonia" koori kontserdil avaldas koorile tänu hea esinemise eest T.E. Segakoori esimees S. Preem. Pildil esireas lilledega vasakult solist Monica Zerbe, pianist Liina Teose, koorijuht R. Toi ja S. Preem.
Foto: Vaba Eestlane

Õppinud mehed ja head riistad

Lembitu Maleva kevad-talgud, 28 meest 2 päeva

Nädalalõpul 11./12. juunil toimusid Kotkajärvel skautüksuse Lembitu Maleva vanaskautide pere — Lembitu lellede kevadtalgud. Meeskonda täiendasid ka viis noormeest vanemskautide — Lembitu nuiameeste perest. Lembitu meestel on kombeks kahed talgud igal suvel. Kevadtalgutel pannakse Kotkajärve korda suvisteks laagriteks, sügisel seatakse kõik talvekorda. Töid on kahesuguseid — oma tööd Lembitu külas ja ühiskonna tööd köögi ja üldehituste juures.

Kotkajärve opereerimine toimub ilma tasulise tööjõuta. Sellepärast palub Toronto Eesti Skaudisõprade Selts vajalike tööde sooritamiseks appi noorteüksuste vanemaid. Organisatsiooni huvides on tehtud töödjaotus ja määratud, millised hooned ja piirkonnad kuuluvad ühe või teise üksuse hooldamisele. Tugevale ja hästi organiseeritud Lembitu Malevale kuulub lõviosa tähtsamatest töödest. Kuna Rajaleidjate gaidlipkonnaga jagatakse Peetri kiriku ruume, siis on kujunenud, et ühe perekonna lapsed kuuluvad Lembitu ja Rajaleidjate perre. Rajaleidjatele määratud tööd Kotkajärvel tehakse sellepärast ka Lembitu talgute ajal.

Töökoguse osas võib Kotkajärve võrrelda omaaegse mõisaga, kus olid aasta ringi ametis kindlad „antvärgid" — tislerid, puusepad, sepad, aidamehed, meierid ja isegi õllepruulijad.

Lembitu lelled annavad mõisa antvärkidele silmi ette, kuna tänapäeva keerulised mehhanismid nõuavad suuremat tööoskust ja mitmekülgsust. Ülesandeid on ka igasuguseid.

Möödunud suurlaagri ajal taheti Kotkajärve köökide gaasipliidid ümber vahetada uute vastu ja ainult rahapuuduse pärast jäid vanad alles. Gaasikompanii remondimehed käisid neid palju kordi tohterdamas, kuid õiget asja ei saanud. Osad puuduvad, oli hinnang. Nüüd võttis Rein Kori pliidid ükshaaval käsile ja pärast mõne uue osa meisterdamist käivad need ohutult veel vähemasti kümme aastat. Tervishoiu-inspektor nõudis ühte uut võrk-ust, perenaised kurtsid kuuma vee puudust ja soovisid teist kuuma-vee paaki, üks sügavkülmutus vajas paigaldamist, perenaised soovisid köögi juurde teist dushiruumi. Oma külas tuli sauna korsten asendada tulekindlama vastu. Siis veel igasugused liistud ja treppide parandamised ja kreosootimised, tõrvamised ja potsimised.

Kotkajärvel tuleb vähemasti kord aastas langetada varisemisohtlikke puid. Nii avarduvad padrikud aegajalt nägusaks looduslikuks pargimaastikuks. Mehed ja mootorsaed . . .

Lembitu talgud algasid laupäeva hommikul, kui raske õine kaste sääras rohul.

Päeval tõusis temperatuur üsna ebamugavaks ja sääsed ning mustad kärbsed — neil oli parajasti „toimkonna vahetus" — tegid elu kibedaks.

Laupäeva õhtul viheldi Lembitu küla saunas värskete vihtadega ja pärast peeti õhtust jututundi. Pühapäeva hommikul algas töö juba enne „kiriku-aega" ja kestis kuni pealelõunani välja.

Talgupealikuks oli Lembitu Maleva juht Harold Kivi ja perenaiseks Hilja Jukkum. Asko Kütti — lellede peamees ja „tabelipidaja" talgutel hindas, et töönormid said tublisti ületatud. Eriti tublid olid nuiameeste „trimmi-maalrid". Rajaleidjate tööd said ka peaaegu tehtud ja Lembitu osast tuleb veel korra pintsliga üle käia.

Wellsville kiriku kellad Peter Paul Lüdigu mälestuseks

Peter Paul Lüdig, jõudes USA-sse 1949. aasta septembris, asus elama Wellsvillesse, N.Y. — 100 miili kaugusele Buffalost, olles sealse luteri kiriku organistiks ja koorijuhiks kuni 1953. aastani. Sama kirik on pärast tema surma asutanud mälestusfondi, mille sissetulek läheb kellade ostmiseks, mis heliseksid siis tema mälestuseks tema esimesel teenistuskohal siin mandril. Mälestusfondi annetajad on peamiselt tema endised klaveriõpilased ja nende vanemad Wellsvilles. Mitmed tema sealsetest õpilastest on tõusnud professionaalseteks muusikuteks, kes tänutundes on saatnud kaastundeavaldusi perekonnale. Peter Paul Lüdig esines ka klaverikontserdiga Wellsvilles kohaliku ja Rochesteri orkestri saatel 1950. aasta kevadel ja andis viiuli-klaverikontserdi koos Carmen Prii-Berendseniga 1950. aasta sügisel.

On liigutav, et pärast 30 aastast eemalolekut üks ameerika kirik nii tänulikult mõtleb oma organistile, kes tõi euroopa-eesti kultuuri siia määre.

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
auruga „steamcleaning"
HEL. ERIK LOKBIK 447-9834

Lembitu MINI-JAMBO Kotkajärvel

Mereskautidele osteti teine paat

Samal ajal kui Eesti skautide esindusüksus viibib Albertas, Kananaskis 15. maailma-jamboreel, toimub Kotkajärvel suvelaager nendele Lembitu Maleva poistele, kes mitmesugustel põhjustel jamboreele minna ei saanud. Lembitu Maleva MINI-JAMBO algab laupäeval, 9. juulil ja lõpeb pühapäeval, 17. juulil. Eelmisel õhtul on laagris suurlõke ja laager ootab külalisi. MINI-JAMBO „naelaks" skautidele ja vendurite on kanuuretk — 3 päeva. Samal ajal on kogu Kotkajärve noolepoiste päralt.

Maailma-jamboreedest osavõtt on alati piiratud osavõtumaksu, osavõtjate vanuse ja sageli ka skaudikatsetega. Selle tõttu on Eesti esinduse koosseisus ainult 17 Lembitu skauti ja vendurit. Noolepoistele ja teistele, kes jamboreele ei pääse, toimub suvelaager Kotkajärvel. Maleva juhatus saatis välja laagri informatsiooni, registreerimislehe ja varustuse nimestiku ning ootab registreerimist ja laagrimaksu tasumist. MINI-JAMBO 9 päeva eest tuleb tasuda esimeselt perekonnaliikmelt $75.—, teiselt ja järgnevatelt $65.—.

Lembitu Maleva suvelaagrid on alati poistele põnevad, kuna kohusetruu ja oskuslik juhtkond kavandab laagreid ette varakult.

Skautidele ja venduritele pakub laager alati ka kanuuretke — enamasti Algonquin Parki — ja paljudele poistele jääb see nende skaudimälestuste kõige meeldejäävamaks osaks.

Vaadelda kiviviske kaugusel järve põhjast rohtu nosivat põtra või varustustelgist Rooneeme leiba otsivat karu-mõmmi, on tõepoolest midagi erilist. Kanuuretke juhib dr. Vello Soots — loodusteadlane ja kanuusõitja, kes muide kuulub ka Ontario Loodussõprade Föderatsiooni kanuumatkade juhtkonda.

MINI-JAMBOT juhib Lembitu Maleva juht Harold Kivi. Laagri pereemaks on Aino Toiger.

Mereskautide rühm Lembitu Maleyas — Saare sõjasõitjad — kasvab arvuliselt ja nõuab üksuse merevarustuse täiendamist. Möödunud aastal ostetud „Albacor" tüüpi olümpia-jollile osteti tänavu teine lisaks. Heas korras pruugitud paadi hinnaks on ligi 2000 dollarit, millele lisaks tuleb veel paadi järelkäru. Üksuse tegevuskavad nõuavad, et paadid oleksid mobiilsed ja neid saaks vajaduse korral toimetada uutele veekogudele.

Üksuse ringkiri nimetab, et uue paadi ostuga on kassa saanud paraja matsu ning oleks hea kui vanemad või skaudisõbrad saaksid skaute nõu või jõuga aidata. Mõlemad paadid on seni ilma nimeta.

Kõne all on olnud paatide ristimine toetajate nimedega, kuna inimeste nimed veesõidukitel on vana mere-traditsioon.

Lembitu paadid on kasutamiseks nii mere- kui ka metsaskautidele, nagu kogu maleva varustus. Paatide puhul on julgeoleku risk ja sellepärast peab paadimatkadel kaasas olema oskustega täiskasvanud purjetaja. Sama reegel käib aga ka kanuuretkede kohta. Mõlemate ülesannete jaoks leidub oskuslikke mehi üksuse juhtkonnas ja poiste vanemate seas. MINI-JAMBO ajal purjetavad Lembitu mereskaudid Port Sydney all Mary Lakel.

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
☆ 31 aastat tööpraktikat ☆
Tel. 533-9334

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

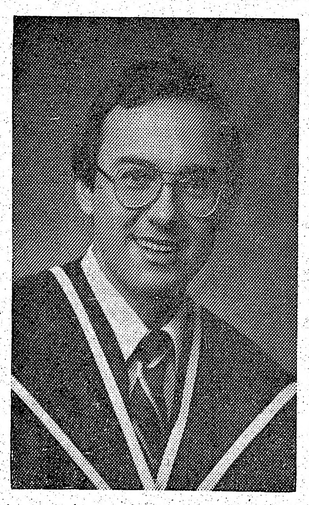

ENNO ERIC AGUR

saavutas 1982. a. sügisel doktorikraadi (Ph. D.) McMasteri ülikoolis, Hamiltonis, keemia-inseneri teaduskonnas. Kaitses edukalt oma väitekirja plastika tehnika alal. „Numerical Simulation of a Single-Screw Plasticating Extruder". Varem lõpetanud Waterloo ülikooli keemiainsenerina (B.A.Sc.) ja McMasteri ülikooli magistrikraadiga (M. Eng.). Omas National Research Council of Canada stipendiumi 1975.—1979. aastatel. Praegu töötab oma erialal Xerox Research Centre of Canada juures Mississaugas. Akadeemiliselt kuulub Korp! Rotaliasse.

Tervitusi Võidupühaks ja jaanipäevaks!

GM REIN KOPPEL
CHEVROLET • OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD.
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

Parimaid tervitusi võidupühaks ja jaanipäevaks!

EESTI TRÜKIKODA
OMA PRESS LIMITED
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3
Tel. 444-1084

Tervitusi jaanipäevaks ja Võidupühaks!

TIP TOP AUTO COLLISION
3323 Danforth Ave., Toronto, Ont. M1L 1C5
(idapool Pharmacy Avenue'd)
Kollisionitööd, igasugused parandused, värvimis- ja keretööd, mehaanikatööd
KORRALIK TÖÖ
TELEFON 699-6976 JOSE MURILLO

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$48.—	$58.—
Poolaastas	$26.—	$31.—
Veerandaastas	$14.—	$16.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:			Väljaspool Kanadat:
aastas	$52.—	+	$39.—	$44.—
poolaastas	$28.—	+	$19.50	$22.—
veerandaastas	$15.—	+	$ 9.25	$11.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:

LENNUPOSTIGA aastas $52.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.— + SAATEKULU — aastas $66.—, poolaastas $33.— ja veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 60 centi

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada
Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saatu ainult tähtkirjas).

Nimi .....
Aadress .....
.....
.....
.....

Armast

EDGAR MERELAID'i

mälestab sügavas leinas
CANTATE DOMINO

KURBUSES MÄLESTAME LAHKUNUD

EDGAR MERELAID'i

ja meie südamlik kaastunne abikaasa ERNALE poegadega

EDGAR JOHANSON perega

Paljud eestlased — majaomanikud, ei tea

et teen igasuguseid raud- ja puuaedu

kruntide ümber.

E. RISTMÄGI, tel. 759-6424

Kauaaegset head sõpra

EDGAR MERELAID'i

mälestab leinas ja avaldab kaastunnet perekonnale

ARTHUR ENDEMANN abikaasaga USA-s

Kallist lauluvenda

EDGAR MERELAID'i

mälestab

TORONTO EESTI MEESKOOR

Pühapäeval, 19. juunil toimus Vana Andrese kirikus Usuteadusliku Instituudi kuuenda kursuse lõpp-jumalateenistus. Pildil piiskop K. Raudsepp, lektorid ja õpilased. Foto: Vaba Eestlane

Head sõpra

EDGAR MERELAID'i

mälestavad leinas

VIKTOR ja ERNA SILDVA

Armast venda

PAUL KALD'i

sündinud 1925 Pärnumaal
surnud juunis 1983 Kodu-Eestis

leinavad võõrsil

õde AINO abikaasaga
õde SYLVIA

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St. Toronto,
Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
Tel. 487-2147

Ootamatult lahkunud meie armast onu Vollit

Heinrich Voldemar Mira't

surnud 4. juunil 1983 Tallinnas

mälestavad kurbuses õetütred:

HELMI SÄRG abikaasaga
MALLE KALM perekonnaga

KIRIKUD

TORONTO EESTI SEITSMENDA PÄEVA ADVENTKOGUDUS

804 Broadview Avenue (ailmaaraudteejaama vastas Eesti Maja poole). Abijutlustaja telefon 626-3417.

2. ja 9. juulil laagrikoosoleku tõttu Oshawas jäävad jumalateenistused Torontos ära.

Peale seda jälle laupäevased hommikused koosolekud alates 16. juulist.

Soovime kõigile head puhkust!

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahatööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

4812 YONGE STREET
(Sheppardi lähedal) 221-1159

R. S. KANE
Funeral Directors

WILLOWDALE ONTARIO

Yvonne Vääri fotonäitus

16. juunil avati Edwards Books and Art äris, 358 Queen St. West Yvonne Vääri must-valgete fotode näitus. Näitusel on välja pandud paarkümmend must-valget fotot pealkirja all „Toronto portfoolio". Näitus jääb avatuks 11. juulini.

Viimase kahe aasta jooksul on Yvonne Vääri fotod olnud mitmeil rahvusvahelistel fotonäitustel; praegu Sydneys, Austraalias ja Tokios. Helsingis ja Perugias, Itaalias on ta võitnud auhindu.

Tema omapäraselt nähtud fotosid on avaldatud aastaraamatus „Best of Photography 1982", kuna „British Annual of Photography" on valinud ühe ta fotodest oma 1984. aastaraamatusse. Kanada fotokunsti ajakirja juuninumbris on avaldatud 7 Vääri fotot „Toronto portfooliost".

Eesti Maja ja Eesti Klubi peakoosolekud Londonis

Maikuul peeti Londoni Eesti Maja peakoosolek. 1982. a. peamiseks tuluallikaiks olid üürid ja pärandusena saadud summad. Suuremateks kulupostideks olid parandustööd, linna- ja veemaksud ning kindlustused. 1983. a. eelarve oli koostatud tasakaalus 13.170 Inglise naelale, millest 5500 naela oli ettenähtud hoone parandustöödeks, **esmajoones uue katuse ehitamiseks.**

Ametivanuse tõttu väljalangenud juhatusliikmed J. Eistrat ja A. Lembra ja T. Reigo valiti tagasi. **Uue liikmena valiti juhatusse** O. Riisaru. Peakoosolekule järgnenud juhatuskoosolekul jaotati ametid, esimeheks H. Posti, abiesimeheks J. Eistrat, juhatusliikmeiks S. Pruuden, L. Lembra, A. Lembra, A. Ojasoo, O. Riisaru ja A. Sepp; sekretäriks jäi edasi T. Reigo.

★

Samal päeval Londoni Eesti Maja peakoosolekuga peeti ka Eesti Klubi korraline peakoosolek. Esimees andis ülevaate klubi eelmise aasta tegevusest, märkides et klubi tulud olid madalamad kui eelmisel aastal. Tulude poolel olid peamised sissetulekud baarist, mängumasinast ja saali üürist. Kulude poolel olid linna- ja veemaksud koos kütte ja valgustusega. 1982. a. aruanne oli tasakaalus 4143 Inglise naelaga, 1983. a. eelarve oli tehtud 5400-le Inglise naelale.

Valimistel valiti uueks esimeheks J. Eistrat ja abiks H. Posti. Juhatusliikmeiks I. Smith, T. Rajamets, H. Posti ja R. Tisler.

Karin Lutsu ateljeenäitus

Maalija ja graafik Karin Lutsu ateljees toimus juuni teisel poolel ateljeenäitus pealkirjaga „Akvarell-maastikke".

Eestikeelne jumalateenistus Suttoni kalmistul

14. juunil toimus Jakobi koguduse Virginia kuulutuspunkti kalmistupüha Suttoni kalmistul paarikümne inimesega. Jutlustas Jakobi koguduse õpetaja mag. T. Nõmmik, organistiks oli Ed. Welin.

Õpetaja meenutas vabas Eestis korraldatud kalmistupühasid jaanipäeval, mis olid väga rahvarohked. Lõpupalves õpetaja ei unustanud kannatavat kodumaad ja ta rahvast, palvetades kõikide eest, üksköik kus nad puhkavad. Kuna 14. juunil toimus kommunistide poolt korraldatud eesti rahva brutaalne küüditamine, siis ei unustanud õpetaja ka nende eest palvetamast.

Jumalateenistuse lõpul soovis õpetaja kõigile kosutavat suve. Järgmise jumalateenistuse aega paluti jälgida eesti ajalehtedes.

Samuti tehti teatavaks, et Võidupüha ja jaaniõhtu koosviibimine toimub abielupaar Rein ja Selma Hõbeda talus, kuhu kõik on teretulnud.

Suttoni kalmistu asub idapool alevit Black Riveri kaldal. See on ümbritsetud lehtpuumetsaga, mille hulgas arvukalt valgekoorelisi kaski. Kalmistule on maetud 5—6 eestlast.

Enne kalmistult lahkumist mitmed käisid omaste, tuttavate ja sõprade kalmudel palvetamas ja lilli asetamas.

J. S-gi

Mõtteid „Esivanemate häälte" kohta

Karavanipidustuse Tallinna paviljonis on olnud elav tegevus ja osavõtt. Igal õhtul on esitatud kaks osa Elmar Maripuu näidendist „Esivanemate hääled", mis oma täies ulatuses haarab kogu soome-ugri, sellega ka eesti rahva arenguloo ürgajast tänaseni.

Esimene osa — Shamaan" — viib tagasi soome-ugrilaste ürgmineviku, ca paar tuhat aastat enne Kr., Shamanism on säilinud veel hõimude hulgas Siberis. Näidend kujutab kuidas shamaan läheb metsavaimudelt oma rahvale rohkem toitu paluma, võitleb vastas-shamaaniga ja lõpuks tuleb tagasi oma rahva hulka — kõik sarnaneb hilisemale eestlaste loodususule hiites ja metsades. Tagasi tulles on shamaani vastu tekkinud kahtlused ja ta hukatakse ning tema asemele tuleb uus shamaan. Näidend on aeglane, kuid suure dramaatilise pingega.

Teine osa — Katkuaastad — viib ajastusse pärast Põhjasõda. Katariina Suurt näidatakse kui absurdseimat valitsejat, kes ei lase ennast segada oma talurahva hädadest. Sellesse on võetud tõsielust pimeda Reinuti lugu, kelle parun Stock ajas oma mõisast ära, kes ehitas metsa omale kodu, aga jällegi võttis parun temalt lapsed, karja ja muud. Stock laseb naist peksta oma laste ees ja soovitab lastel maha jätta igasugune kontakt eesti talurahvaga. Katariina Suur toetab prantsuse filosoofe seni kui nende lööklaused vendlusest jne. teda ei sega. Kui aga puhkeb Prantsuse revolutsioon, satub terve keisririik koos Eestiga tumeda eesriide taha. Koomikat kontrastiks talurahva raskele olukorrale pakutakse Katariina õuekondlaste viperustega.

Kolmas osa — Lauliku surm — on dramatiseering Lydia Koidula elust. Olukorda on lihtsustatud, aga esineb Jannsen ja Perno Postimees, Jannseni ja Jakobsoni tüli, Mahtra sõda, esimene laulupidu ja Koidula saatus, mis on dramaatilisuse suhtes üle tehtud. Kuid alati on näha eesti rahvusluse ärkamist ja veendumust, et oleme rahvas nagu kõik teised. Lõpuks näeme 100. juubelilaulupidu 1969 Tallinna, kus keegi ei lahku, rahvas hakkab laulma „Mu isamaa on minu arm", mis lämmatatakse sotsialistliku muusikaga. Kuid lõpuks tuleb Koidula süütama küünalt oma rahvale.

Neljas osa — Huligaanid — mõte selgub alles näidendi viimases stseenis. Juttu on praeguse Tartu Ülikooli rektori ütelusest, et N. Liidu suurim vaenlane Eestis on eesti noorus: huligaanid. Näidend kirjeldab eesti noorte tegevust välismaal ja Eestis. Saame naerda iseendid, ametiühinguid, ameerika ajalehti, Nixonit ja Kissingeri, aga tutvume ka BATUN'i ja Simas Kudirkaga. Lõpuks sõlmivad Hitler ja Stalin sõpruslepingu, Hitler annab Eesti, Läti, Leedu ja Soome lipud Stalinile, kes omakorda annab Hitlerile Poola lipu, kokkulepet kinnitatakse tangoga. Siis tuleb sõda. Lõpp on tänapäeval.

Näidendi lõpuosa oma emotsionaalsusega on mõjunud nii, et rahvas on sellele austust avaldanud püsti tõusmisega.

Pärast esimeste õhtute ebakindlusi tehnilises osas, valgustuses ja muus, hakkas näidendi lavastus üha viimistletumalt arenema ning äratas oma laiahaardelisusega, ajaloolistele fragmentidele baseeruvate piltidega üldist huvi. Võibolla eesti noored said üldpildi oma juurtest ja kuulsid selle kaudu oma esivanemate hääli.

★

Karavani elu jätkub. Neljapäeval on õhtul Mr. Tallinna valimine ja soovitatakse, et kandideerijad aegsasti registreeriksid.

ML.

Eesti Majandusklubi südasuvine meresõit

Eelmisel aastal korraldas Eesti Majandusklubi Kanadas südasuvise kuuvalguse meresõidu Ontario järvele, mis erakordselt suurt tähelepanu leidis ja mille järel sooviti selle sündmuse kordamist. Tänavune sõit teostub 14. juulil „Südasuvise Sunset Cruise" nime all koos õhtusöögi, muusika ja tantsuga.

Kogunemine on kell 6.30 York tänava lõpus Toronto sadama nn. Harbourfrondis. Väljasõit sadamast kell 7.00 mootorjahil „Torontonia", millisel kahe dekiga laeval toimus ka möödunud aastane sõit. Kuna osavõtjate arv on piiratud 80-le, siis on juhatusele väga oluline eelregistreerimine, mis puhul kohad registreeritakse saabumise järjekorras.

16 lõpetasid Stokholmi eesti kooli

Stokholmi Eesti Algkooli lõpetasid tänavu 16 noort: Nina Kallas, Kristi Jamoul, Kadri Mikiver, Anna Poska, Annika Lidbeck, Daniela Hochberg, Leila Ali, Felicia Moritz, Laine Manitski, Martin Hurt, Alexander Kowarik, Thomas Vabi, Patrick Daun, Jaan Virma, Johannes Jõgi ja Jorma Jamoul.

Väiksemaid REMONTTÖID
majade juures:
elekter, puutööd, torutööd (plumbing), kraanid, klosetid jm.
Helistage — J. MEIUSI 225-3283

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

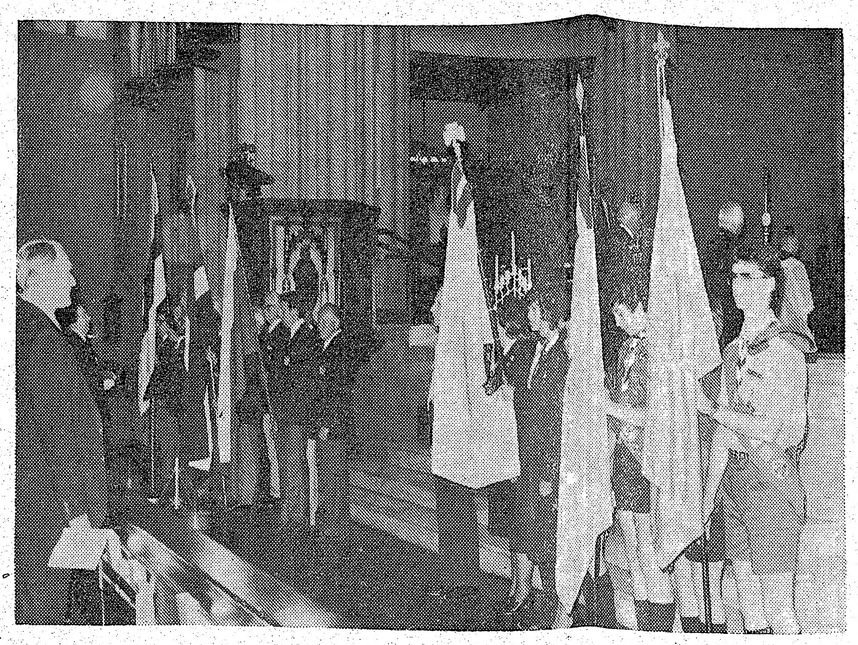

14. juunil mälestasid eestlased, lätlased ja leedulased oma küüditatuid jumalateenistusega St. Pauli kirikus. Pildil vaade vasakul olevate sõjaveteranide ühingute, paremal leedu skautlike noorte organisatsioonide lippudele. Foto: Vaba Eestlane

Eesti professuuri suunas

Tartu College tahab müüa 400 1000-dollarilist võlakohustust

Toronto Ülikooli juurde kavatsetava eesti õppetooli ehk professuuri organiseeriv toimkond, prof. dr. Endel Tulving, prof. dr. Olev Träss ja arhitekt Elmar Tampõld andsid eesti ajakirjandusele intervjuu, selgitamaks õppetooli ehk eestiaineliste uurimuste professuuri senist ja teoksilolevat arengukäiku.

Jutuajamine oli jätkuks esimesele, uudise iseloomuga teatele algatusest. Nüüd pidas komisjon vajalikuks uute andmete andmist, kuna esimene reageering jagas inimesed kahte sektori. Ühed nõustusid otsekohe algatusega, teised olid esialgul eriarvamustel ja pessimistid, kes kardavad sellest majanduslikku kahju Tartu College'ile, kui majanduslik tagatise andjale.

Kuna professuuri rajamine on küllalt kulukas, siis leiavad mõned, nagu ostetakse raha eest õppetool.

Kuid see vaade on ekslik, raha on vaja, kuid veelgi tähtsamad on kõrged akadeemilise taseme nõudmised.

E. Tampõld ütleb, et Tartu College on võimeline kõiki kulusid kandma, kuid see võtab esialgul aega ja tuleb teha siselaenu, mille eest makstakse protsente. Laenude kõrval võetakse ka vastu annetusi, mis on maksuvabad. Toimkonna mõte on algatus laiale pinnale viia ka teistes maades, et eesti professuur saaks kogu maailma eesti kultuurikeskuse ulatuse.

Toimkond rõhutab selle algatuse tähtsust. Siiani on Toronto ülikoolile sisse antud avaldus professuuri loomiseks,

kusjuures toimkonna liikmed on tuttavad ülikooli akadeemiliste nõuetega, kaks toimkonna liiget on kauaaegsed Toronto Ülikooli õppejõud.

Toronto Ülikooli eesti professuur on laiema mõistega. Sel on neli peakomponenti. Esimeseks õpetamise ülesanded, keel, ajalugu, kirjandus, rahvaluule, etnograafia, mis iganes veel. Ka poliitilised teadused ja üldised kultuurialad. See on krediidikursus, mida ülikoolis arvestatakse.

Teiseks see on uurimistööde tegemiseks. Kõigepealt uurimistööd Eestist eriaineliste teemadena, nagu seda siin-seal jupiti tehakse P.-Ameerika ülikoolide juures. Vaadelda tuleks Eestit ja ajalugu, majandust ja ökoloogiat.

Lisaks eesti ühiskond Kanadas ja paguluses, võrreldes teiste etniliste gruppidega ja kanada rahvaga.

Kolmandaks oleks selle juurde materjalide muretsemine, koondamine ja tõlgendamine, läbitöötamine ja saadavaks tegemine. Toimkond leiab, et meie probleem pole ainult poliitiline, vaid tuleb maailmale teatavaks teha, et me maailmas eksisteerime. Õppekeskusena suudame anda usaldusväärset informatsiooni. Sellega seoses on vajalik õppematerjalide muretsemine, õpikute koostamine ja neist teatud valiku tegemine. Praegu öeldakse professuuri nõude esitamisel, et teil pole midagi inglise keeles, sellepärast tuleb tõlkida ja väljaanda.

Neljandaks on professuuril tähtsus noorte eesti teadlaste väljaõpetamine ja kasvatamine, nendele uurimisprojektide võimaldamine.

Veel on vanemaid eesti teadlasi, kuid järeltulijate probleem tuleb lahendada vajadustele mõeldes.

Rääkides õppejõust ei nimetata esialgul permanentset professorit, vaid koht täidetakse ajutiste teadlastega, kellest igaüks toob sisse oma eriala, mis jääb ülikooli juurde. Paguluses on kuni 500 eesti teadlast, kelle tööst eesti avalikkus palju ei teagi.

Oma professuuri organiseerimine on siiski väga keerukas protseduur ja toimkonnal on plaan sügisel korraldada mõned informatsioonikoosolekud, kus inimesed saaksid küsimusi esitada. See kergendaks probleemi lahendamist.

Eestlastel on vajalikud eeldused õppetooliks, valitsuselt toetuse saamiseks, kuhu tuleb esitada sooviavaldus Tartu College poolt. Kogu asi läheb ülikooli kolleegiumi kätte, kes sooviavaldust kaalub puhtakadeemilisest küljest ja uurib, kas sel on vajalikke kvalifikatsioone.

Esimene probleem on eesti ühiskonna kaasatõmbamine. Kuna sellest peab saama ülemaailmne eesti kultuurikeskus, siis peab eesti rahvas selle algatuse taga olema, eesti ühiskond peab seda kandma nii, et iga eestlane oleks sellele uhke, et esmakordselt maailmas on väljaspool kodumaad loodud eesti professuur. Selles töötatakse kogu eesti rahva eest. Sellepärast on vaja neile isikuile, kes selle tähtsust ei mõista, see selgeks teha. Prof. E. Tulving märgib, et meie oleme eesti rahva suursaadikud väljaspool **kodumaad, nagu** Eesti Vabariigi loomise ajal. Peame kasutama kõiki võimalusi sel alal tegutsemiseks.

Sellejuures toimkond rõhutas, et on olemas majanduslik organisatsioon või ettevõte, mis maksab algatuse kulud — Tartu College. Eesti ühiskond ei pea majanduslikke kohustusi kandma, mis endale võetakse. Eesti rahvas on osaliselt võtnud endale selle kena kohustuse, kuid teised võivad ka kaasa aidata.

Tartu College on olemas ja see on võimeline uuesti kasutama seni säästetud summasid.

Tartu College'il on säästetud summasid $300.000. Samasugune summa saadakse riigilt. Puuduv $400.000 tahetakse lahendada võlakohustuste müügi abil. Tartu College tahab müüa 400 $1000 suurust võlakohustust kümne aasta peale teatud protsendiga, mida võidakse aastati välja maksta. Need aga, **kes tahavad seda algatust toetada,** nendest summadest moodustatakse õppefond ja need summad on tulumaksuvabad. Neid summasid kasutatakse stipendiumeiks, õpperaamatute muretsemiseks ja raamatukogu täiendamiseks. Nii saaks Toronto Ülikooli eesti professuur teoks Tartu College'i majanduslikel ressurssidel, aga rahva abiga. Tartu College annab aluse, kuid professuuri saamine oleneb siiski akadeemilise kvaliteedi kvalifikatsioonist.

Toimkonnas olev prof. dr. Olev Träss on Toronto Ülikooli keemiainseneri teaduskonna professor, kes on olnud neli aastat fakulteedi teadusliku nõukogu juhataja. Prof. dr. Endel Tulving on psühholoogia teaduskonna professor ja oli 1974—1980 teaduskonna juhataja. Elmar Tampõld on edukas arhitekt, kelle julguse ja algatusvõime tõttu on saadud Tartu College.

Intervjuu lõpul ütleb E. Tampõld:

„Meie diplomaatiliste, poliitiliste ja välisvõitlusorganisatsioonide andmekeskusi peetakse ühekülgseiks ja mitte-erapooletuiks. Materjalide kogumine erapooletusse Toronto Ülikooli õppekeskusse oleks praegu meie suurim võimalus need teha saadavaks teaduslike ja ajalooliste artiklite ja teoste algmaterjalideks.

Majandusliku toetusega loodud õppetooli asutamisel võiks oletada, et raha avab kõik uksed. See pole siiski nii. Meie inimeste tunnustatud töö, positsioonid ja tutvused on peamiselt võimaldanud saavutada heatahtlikku suhtumist meie püüetele. Samuti aitab kaasa Tartu Collegi'i osatähtsus, hea nimi ja kõrge tase ülikooli majutamisprobleemide osas. Peab rõhutama, et meie programm osutub Tartu College'il võimeliseks aja jooksul kõikide majanduslikkude kohustuste katmisel.

Meie ühiskonna teised kohustused ei lubaks õppetooli ülalpidamist ainult annetuste kaudu, kuid Tartu College algkapitali uuesti käsutamine ja suurenevad sissetulekud annavad meile täieliku majanduslik tagatise. Vajame ainult mõneaastast siselaenu Tartu College'i võlakohustuste müügi kaudu, mis maksaksid kasumeid. Annetuste ja päranduste laekumisteks kasutame Tartu College'i õppefondi, millel on lõivuerandi õigused. Tahaks veel kord rõhutada, et eesti õppetooli asutamine ei ole mitte teiste projektidega võistlemine, vaid käsutab majandusreserve, mis on saadud kanada ühiskonnalt ja ei oleks muidu saadud kasutada meie programmideks."

Matti Riivaldilt heliplaat

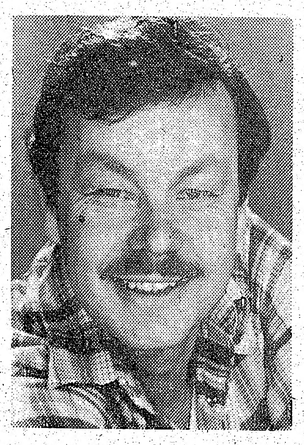

Lääneranniku Eesti Päevadeks San Franciscos ilmub bariton Matti Riivaldi vaimulik heliplaat jõululauludest „Jõulud". Heliplaadi (stereo) üks külg on eesti- ja teine ingliskeelne. Kuulates helilinti valmistamisel olevast heliplaadist on lausa üllatav Matti Riivaldi dünaamiline häälematerjal. Matti osales mõned aastad tagasi ilmunud heliplaadil koos oma helikunstnikest vanemate Asta ja Heinz Riivaldiga. Vahepeal on aga Matti end järjekindlalt täiendanud laulu alal, õppides mitmete tuntud laulupedagoogide juures ja on esinenud tihti üritustel Los Angeleses kui ka Lääneranniku Eesti Päevadel, viimati Seattles Washingtoni osariigis. Ta esineb selle kuu lõpul San Franciscos vaimulikul ja klassikalisel kontserdil, samuti sõduriõhtul.

„Jõulud" heliplaadi eestipoolsel küljel esitatakse „Neil karjastel väljal", „Helisege jõulukellad", „Üks roosike on tõusnud" ja „Et tulge, oh lapsed" oreli saatel; „Hulkuri jõululaulu" saadab klaver. Eestikeelne pool lõpeb võimsalt „Püha ööga" oreli saatel. Ingliskeelsel poolel „O Holy Night", „O Little Town of Bethelem", „It came upon a Midnight Clear"; „Do you hear what I hear" ja „What Child is this".

Helilinti kuulates paneb kohe tähele head tehnilist külge. Heliplaat „Jõulud" produtsent on Rein Neggo jnr., kes sellel alal on töötanud aastaid ja olnud mitmete tuntud ameerika laulugruppide mänedzher. Heliplaadi esikülg kujutab Tallinna talvist maastikku ja selle on kujundanud kunstnik Viido Polikarpus.

Heliplaadi väljaandjaks on MCA/Whitney Studios, Glendale Californias ja helilindistatud Ascot Recording Studios. Uus heliplaat tuleb müügile Lääneranniku Eesti Päevadel San Franciscos ja võib tellida Riivald & Associates, P.O. Box 1743, Chrestline, Ca 92325.

V.P.

Aleksis Rannit Euroopas

Luuletaja ja kunstiteadlane Aleksis Rannit on olnud maikuu keskpaigust Euroopas. Ta pidas loengu Ateena Ülikooli Poliitiliste Teaduste Instituudis nõukogude tsensuuri üle. Selle järel võttis Roomas osa seal 1949. aastal surnud suure vene luuletaja Vjatsheslav Ivanovi auks peetud rahvusvahelisest konverentsist. Rannit pidas seal loengu leedu kunstniku Ciurlionise ja Ivanovi üle. Viimane oli F. Tuglase arvates mõjutajaks G. Suitsu luuletuskogu „Tuulemaa" loomisel. Lisaks oli Rannit ühe filosoofilise istungi esimees.

Tervitusi Võidupühaks!

Ülemaailmne sõjameeste häälekandja

„VÕITLEJA"

Eesti Maja, 958 Broadview Avenue, Toronto, Ontario M4K 2R6

Tervitusi Võidupühaks ja jaanipäevaks!

RATAS OPTICAL
219 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONTARIO M4K 1N2
465-6251

Täidame täpselt igat liiki prilli-retsepte, näit. „cataract" tüüpi. Suur valik lasteraame, spordi kaitseprille ja parimas kvaliteedis päikeseprille.
Raamid peamiselt Euroopast, alates $12.— kuni $200.—
Hinnaalandus kaasmaalastele 10%
Täidame ka kodumaiseid retsepte ja soovikorral saadame ära.

The Finnish Place
5463 Yonge St. Willowdale M2N 5S1
(Finchi lähedal) — Tel. 222-7575
TOIDUAINETE ja KINKEÄRI
Kodu ja suvila jaoks kõrgekvaliteedilised ja maitsekad sööginõud, potid, saunalinad, seebid, kummisaapad, soome grammofoniplaadid jm.
— IGAL NÄDALAL ERINEVAD TARBED VÄLJAMÜÜGIL —
Avatud: teisip., kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9—4.
Suvel esmaspäeviti suletud.

Canada Trust Realtor
ESINDAN ÜHTE KANADA SUURIMAT FIRMAT IGASUGUSTE KINNISVARADE OSTU — MÜÜGI — ÜÜRIMISE VAHENDAJANA. HÜPOTEEKLAENUD, KINNISVARADE HINDAMINE — FINANTSILINE NÕUANNE.
JUHAN KÖHLER
Telefon büroos (416) 751-4212
kodus (416) 477-4186

KATUSETÖÖD
TARMO SEPA — tel. (416) 425-5075
SEPA HOME IMPROVEMENTS
Metro Lic. B-5374

Kes unustab, reedab oma rahva

Küüditatute mälestamis-jumalateenistus Hamiltonis

12. juunil toimus Hamiltonis baltlaste ühine küüditatute mälestamis-jumalateenistus läti kirikus, Victoria Ave. „Kotka" skautlipkonna esindaja viis sisse eesti rahvuslipu ja H. E. Võitlejate ühingu liige oma rikoloori. Palvelisi oli üsna arvukalt, silma torkas vaid noorema generatsiooni puudumine, eesti rahvusgrupi osavõtt pidanuks olema arvukam.

Liturgilises osas olid kaastegevad läti koguduse õp. Karl T. Kuskevics ja eesti koguduse õp. Tõnis Nõmmik. Päevakohase jutluse pidas Toronto leedu koguduse hingekarjane õp. Algimantis Zilinskas, kes mainis, et unustada halba ja raskusi, on siinses mõnusas elustiilis väga kerge. Kuid unustades minevikku, reedab inimene oma rahva ja samuti ka oma Jumala.

Muusikalises osas esitas metsosopran Hilda Sepp S. Liddle „How beautiful", organist Eva Rammo orelisaatel.

Hiljem läti koguduse segakoor esitas H. Berino „Prayer for Martyrs" Alma Skruda-Karklina juhatusel.

Peale jumalateenistust serveeriti all ruumis kohvi ja koduküpsetusi eesti ja läti koguduste naisringide poolt.

N. Liit pakub Rootsile maagaasi

STOKHOLM — N. Liit pakkus Rootsile müügiks 3 miljonit kuupmeetrit looduslikku maagaasi aastas ja see pakkumine võivat kesta vähemalt 100 aastat. Soome on omalt poolt valmis maksma osa nõukogude gaasijuhtme ehitamisest, mis läheks läbi Põhjalahe Gävle linna kohale Rootsis. Pakkumise tegi N. Liidu kaubanduslik nõunik G. F. Rachimjaev Stokholmis, kes oli N. Liidu loodusgaasi spetsialistide delegatsiooni juhataja külaskäigul Rootsis.

Üksik pensionär soovib omaette
MÖÖBLITA TUBA
söögiga või keeduvõimalusega.
Ei suitseta ega tarvita alkohoolseid jooke. Hel. 920-8867

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 293-2128
773-2014
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

SPORT

Eesti võrkpalluritest Austraalias

Veel mitmed aastad peale I maailmasõda oli võrkpall Austraalias peaaegu tundmatu. Seda mängiti ainult YMCA ja YWCA organisatsioonides ja baltlaste võistkonnad võidutsesid. Kuid austraallased õppisid spordirahvana kiiresti ja peatselt üle kümne miljoni kasvanud elanikkonna hulgast hakkas andekaid mängijaid leiduma suuremal arvul ja baltlaste võistkonnad ei suutnud nende vastu enam võistelda.

Et püsida võistlusvõimelisena, hakkas Adelaide Eesti Seltsi Spordiring liikmeks võtma teistest rahvustest, peamiselt austraallastest mänguhuvilisi. „Spordiring Estonia" endise kuulsuse tõttu ühines nendega õige mitmeid austraallastest talente ja „Estonia" oli võimeline edukalt jatkama võistlemist austraalia klubidega, hoides nõnda oma eestlastest mängijaid pidevalt vormis ja kõrgel tasemel. Mõnel aastal oli „Estonial" kuni kaheksa sega- meeskonda ja naiskonda võistlemas. Kuna kohalikus eestlaste häälekandjas ilmus võistlusteateid ainult Eesti- ja Balti Mängude puhul, kus võistlesid „puhtad" võistkonnad, siis oli kõik see väljaspool Adelaide't eestlaste avalikkusele teadmata.

15. mail k.a. toimus Sydneys „Australian National Volleyball League" võistluste seerias mäng Adelaide „Spordiring Estonia" ja eelmise aasta meistri, Sydney „Fort Street" meeskondade vahel, mille viimased võistsid 3:1, kohati üle „noatera" settidega: 15:12, 9:15, 15:4 ja 15:14.

„Estonia", võistlushüüdeks oli „ESTI" ja üks hoor eesti tütarlaps ergutas korduvalt Adelaide mängijaid hüüdega „Come on ESTI", kuid on küsitav, kui mitmed 27-st pealtvaatajast eestlasest olid teadlikud,

et „Estonia" eliitkoosseisus mängis ainult kolm eestlast: Hillar Ranniko (kapten), Raoul Tuul ja Andres Lomp.

Isegi ühe suurema Sydney eesti organisatsiooni esimees tunnistas, et ta oli arvanud, et kõik „Estonia" mängijad olid eestlased. Väga halva akustika tõttu oli meeskondade tutvustamise ajal võimatu nimedest aru saada.

Adelaidest on võrsunud nii mitmeid eestlastest häid mängijaid, et klubidevahelistel ja osariikide vahelistel võistlustel, tihti endised „adelaidelastest" eestlased mängivad eestlaste vastu. Nii mängis Raoul Tuul, suuremate kogemuste omandamiseks ja oma mängija karjääri soodustamise huvides 1980 ja 81. aastal Sydneys „Fort Street" meeskonnas ja abistas Sydney Fort Street High (kooli) võrkpallurite treeningutel. Austraalia „superstar" Tony (Tõnis) Naar alustas oma karjääri „Estonia" mängijana, siirdus siis Melbourne SISU treeneriks, kust Adelaide „Northern Aurora" ta vist 1981. a. alul „tagasi ostis". Endine „Estonia" treener Juhan Olesk on Lõuna-Austraalia osariigi esindusnaiskonna treener ja see naiskond on selle aja jooksul enam kui kümme korda järgemööda tulnud Austraalia meistriks. Endine estoonlasest „superstar" Doug Vainsaar mängib praegu Austraalia pealinnas „Canberra" koosseisus. „Estonia" kaotas k.a. „Canberrale" 1:3 Canberras mängides, kuid austraalia väljenduse kohaselt „keeras laua ümber" Adelaides mängides ja võitis omakorda 3:1.

1982. a. septembris Peruus toimunud naiste võrkpalli maailmameistrivõistlustel 12-ndale kohale tulnud Austraalia naiskonda kuulusid kaks „Estonia" mängijat:

Jenny McWaters ja Ingrid Randva, kes teadaolevatel andmetel on „..ainukene eestlanna, kes on maailma võrkpalli esivõistlustest osa võtnud".

Kuigi J. McWatersi nimi esines 1980. a. ühe eestikeelse ajalehe sõnumi allkirjana on ta NSW Voll. Association andmetel siiski „puhastverd" Shoti-Iiri päritoluga austraallanna, kelle artikkel oli tõlgitud.

2.—16. oktoobrini m.a. Argentiinas toimunud meeste võrkpalli maailmameistrivõistlustest osa võtnud Austraalia esindusmeeskonda kuulusid kolm „Spordiring Estonia" mängijat: Andres Lomp, Raoul Tuul ja Hillar Ranniko.

Seega oli 1982. a. võrkpalli maailmameistrivõistlustel Austraalia esindusvõistkondades kokku neli eestlast ja kõik Adelaide „Spordiring Estonia" ridadest.

On kurioosumiks, et Sydney eesti võrkpalluritest, kes 1957. a. esimestel „mitteametlikel" New South Walesi osariigi meistrivõistlustel „ESTONIANS" nime all tulid lätlaste „Daugava" ja „Slavia" järgi kolmandale kohale, on osariigi ja Austraalia võrkpalli ajaloos oma nime jäädvustanud ainult Juho Looveer, kes on mänginud osariigi esindusmeeskonnas. Olles praegu Australian Volleyball Referees' Commission sekretär ja laekur ühes isikus, kuulub Juho Looveer Australian Volleyball Federation juhatusse ja võttis 1979. a. osa Jakartas toimunud rahvusvaheliste võrkpallikohtunike kursustest.

Ka Melbourne E. U. „Kodu" Spordiringi võrkpallurid on „Melbourne Estonia" nime all mõne aja teadmata eduga osa võtnud kohalike klubide vahelistest võistlustest, kuid on 1979/80. a. peale hääbunud „seltskondliku klubi" tasemele. Nende paremad mängijad mängivad nüüd kohalikes klubides. „Magazinis" on kord neist vilksatanud J. Aunsaare nimi.

Sydneys on aga jalgu alla võtmas kergejõustiku klubi, kes on austraallaste hulgast üles otsinud juba 14 noort sportlast ja kes on Little Athletics „Sydney Top Twelwe" kõrval omandamas juba „Estonian Top Twelwe" kuulsust.

Ge. S.

RISTSÕNA NR. 1149

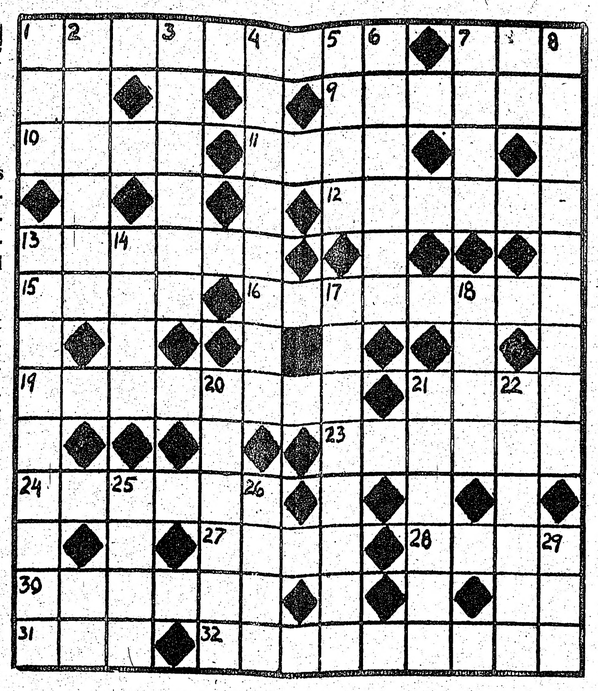

Põikread: 1. Apelsini liik, 7. Mehenimi, 9. Mõnus koht suvel aias, 10. Itaalia rahaühik, 11. Nina — saksa keeles, 12. Võõrapärane mehenimi, 13. Alustama, 15. Loomade elamu, 16. Ilusate asjade tootja, 19. Soome president 1925—1931, 21. Naisenimi, 23. Tõrvik, 24. Nimekas helilooja okup. Eestis, 27. Aastaaeg, 28. Vedelikunõu, 30. Rattasõitja, 31. Lühend ajalehekuulutuses, 32. Ühe Euroopa rahva liikmed.

Püstread: 1. Minul, 2. Kooselu vorm, 3. Tartu nimi ühes võõrkeeles, 4. Matkad, 5. Naisenimi, 6. Eesti ooperilauljatar, 7. Parem, 8. Üliõpilase „isikutunnistus", 13. Läti kirjanik, 14. Kajakas — inglise keeles, 17. Hästilõhnav lill, 18. Sidesõna, 20. Väljapanekute kogu, 21. Türgi pealinn, 22. Mitte palju, 25. Kahjulik närija, 26. Kuur, küün, 29. Lühend arsti tiitlis.

RISTSÕNA NR. 1148
LAHENDUS

Põikread: 1. Iva, 4. Kõrts, 7. Rkp, 10. Salu, 11. Lear, 12. Uba, 13. Põnev, 16. Las, 17. Atla, 18. Ader, 19. Ami, 20. Indus, 22. Eda, 25. La, 26. Osa, 27. Utt, 28. Il, 29. Tak, 31. Udora, 33. Epp, 34. Daam 35. Nora, 36. Ala, 37. Ajend, 40. Ine, 42. Rumm, 43. Etem, 44. Ese, 45. Marne, 46. Iks.

Püstread: 1. Isu, 2. Vabamaadlus, 3. Alati, 5. Õõõ, 6. Tee, 7. Relee, 8. Kaardipanek, 9. Prs, 13. Paisuma, 14. Nad, 15. Vastand, 19. Alt, 21. Nad, 22. Uur, 24. Alp, 30. Kaame, 32. Ole, 33. Eriti, 36. Are, 38. Jaa, 39. Nen, 41. Ems.

Tervitusi Võidupühaks ja jaanipäevaks

SUUR SUVINE VÄLJAMÜÜK

LISAKS SOODSATELE HINDADELE SÄÄSTATE PROVINTSIMAKSU

Riiulid, magamistoa-, elutoamööblid, lambid jm.
Suletekid ja tekkide katted jm.

Avatud: esmasp., teisip., neljap., reedel 9—9, kolmap., laup. 9—5

Astuge sisse ja vaadake ringi!

Nolte SWEDISH FURNITURE HOUSE

475-6016

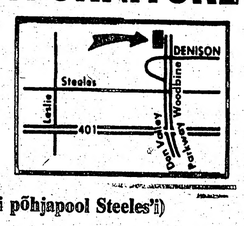

7500 Woodbine Ave., (½ miili põhjapool Steeles'i)

E. KURIS
WILLOW FARM NURSERY

Müük 48 maantee ääres Baldwin, Ont. asuvas puukoolist
28 miili Metro piirist.

Telefon puukoolis 1 (416) 722-5849
Toronto tel. 444-5173

Friedrich Reinhold Kreutzwald

KILPLASTE

IMEVÄRKLIKUD, VÄGA KENTSAKAD, MAAILMAS KUULMATA JA TÄNINI VEEL ÜLESKIRJUTAMATA JUTUD JA TEOD

Kalkuni keelest maakeelde tõlgitud ja meie külade komblikuks mõnes tükis ümber solgitud

6.

Laulu laineid, jutu tiivad
Kilpla nime kaugel' viivad
Tulevpõlve radadelle.

Seda tarka praegu-kuuldud nõuannet hakkasid kilplased üheskoos kõrgema virkusega ja tõsidusega sügavamalt järele mõtlema ja sellepärast tõusis mõndagi küsimist ja vastamist. Et see talituse-asi väga suur ja raske näis ja kõige kogukonna edaspidine õnn ja kasu seal küljes seisis, sellepärast ei tohitud siin mitte äkilist ülekaela nõu ette võtta. Aga pärast seda, kui oli leitud, et nõust neile midagi kahjulikku ei võinud tulla, olid nad ühemeelsel arvamisel seaduseks tunnistanud ja pitseriga kinnitanud, ülevalarvatud nõu igas tükis ja tükikeses tegudega tõeks teha. —

Sellega lahkus täna kogukond ühest ära, kui ta enne seda oli läbi rääkinud, kuidas igamees kodus oma mõtteid selle peale ette valmistaks, mis alpuse kombed kõige esiteks tuleks ette võtta.

Kuues peatükk.

Kuidas kilplased nõu olid pidanud üht uut nõukoda üles ehitada ja mis sealjuures juhtus.

Kui teisel päeval jälle kogukond kokku kutsuti ja selle pärast nõu peeti, misnimelist kiiduväärt hakatust alpusele pidi tehtama, siis kuuldi mõnesugust nõu; ja kui suurema hulga meeled said ühendatud, kinnitati sedamaid seaduseks: et nüüd oli nõuks võetud ja välja arvatud teist valitsust, käiku ja edu edaspidi ette võtta ja talitada, saagu õnnelikuks hakatuseks kogukonna kulul üks uus nõukoda üles ehitatud, mis nende alpust jõuaks ülal kanda. —

Kilplased teadsid küll väga hästi, et see nõupidamise otsus veel mitte kõige tähtsamat alpuse märki ei näita, aga nad arvasid tarklikult, et alpust ühekorraga hunnikukaupa ei tohi turule viia, vaid aegamööda ja tükk-tükilt. Ehk arvasid mehed ka, nagu üks vana laulik ütleb:

Vaat, kui ähib, puhib mägi,
Lapse-vaev teeb palgel higi:
Mäest vist sünnib mägi kiire?
Mägi või lapseks — väikse hiire!

Nõnda võiks ka nende kõrge tarkus, mida suuremaks ta lapsevaevas ennast näitas, seda hõlpsamalt pisukese alpuse-hiirekese õnnelikult ilmale tuua. —

Kui kõik läbi räägitud ja joonele seatud oli, mis ühele nii suurele asjale tarvis läks, siis leiti, et hoone ehitamise hakatusele enam midagi suuremat ei puudunud kui üks osav vilepuhuja või viiulimängija, kes oma armsa laulu ja mängu häälega puid ja kive sinna meelitaks, et need ise ilma käte abita sinna tuleksid ja end üksteise peale korralikult hunnikusse laoksid, nagu hoone ehitamise komme tarvitab. Nõnda räägitakse vanapõlve kirjades ühest mängumehest, kes, kui ta kandlekeeli oli kõlksutanud, oma kena laulu ja mänguga mitte üksnes linnud ja metselajad, vaid puud, metsad ja kõrged mäed kui kutsikad oma kannul oli pannud jooksma; jah, isegi suuremaid jõgesid oli ta mäng nõnda liigutanud, et need voolamise kiiru unustanud ja teda kuulama jäänud, sest et tema laul neid nii oli rõõmustanud ja karastanud. Sarnaseid imetaolisi asju loeme ühest teisest vanast laulikust, Amphion nimi, kes oma kena kandlehelinaga seda imet oli teinud, et kõik kivid ja kaljurahnud tema järele jooksid, siis korralikult üksteise peale hunnikusse astusid ja sedaviisi rõngasmüüri Thebae linna ümber Böotiamaal olid teinud. Jah, ka meie maa ennemuistses jutumälestuses leiame ühe laulu-targa, Vanemuine nimi, keda tänapäevaste „Vanemuise" lauljatega Jaama uulitsas mitte ei tohita vahetada, kes siiasaadik muud ei ole liigutanud kui — südameid, kuna ennemuistne laulik linnud, metselajad, kalad, tuuleõhu ja veelained oma laulu kuulama sundis, ehk tal küll seda rammu ei olnud puid, kive ja mägesid tantsima panna. Üht räägitud meeste sarnast viiuli- või kandlemängijat soovisid kilplased endale nõukoja ehitamise abiks, lasksid sellepärast igas kohas oma soovimist kuulutada, ja katsusid vaheajal ise oma mängu ja laulu rammu, aga ei leitud seda paraku mitte suurema võimuga olevat kui meiepäevastel laulumeestel, kes iseäranis meie paigas väga kõhetud näikse. Mõned puhuvad küll lauldes ennast hinge täis kui konn, kes härja suuruseks tahtis saada, nii et lugu välja näeb, otsekui tahaks mägi teise ilmale tuua, aga nende sündinud lapsuke saab siiski naeruväärt pisuke — hiirepoeg! — Kus kõik nokalised ja sulelised laulule kipuvad, seal unustatakse enamasti, et kaarna „kroonks, kroonks!" veel ööbiku laul ei ole! Et kilplaste laulikutel selle poolest sugugi paremat lugu ei olnud, pidid nemad viimaks hädapärast ise käed töö külge panema, kui mõteldud asjast tõesti uus nõukoda pidi tõusma.

Seitsmes peatükk.

Kuidas kilplased uue nõukoja ehitamise tarvis palke raiuvad, neid kibeda vaevaga üle mäe kodu poole veavad ja siis mäele jälle tagasi viivad.

Et kilplaste endine tarkus pikkamisi otsegu lambitaht õli lõpetusel pidi kustuma, sellepärast jäi neile veel niipalju mõistust seda teada, et enne kui nad hoone ehitamist alustasid, neil palke, kive ja muid asju tarvis läheb. Päris alplased oleksid puieta, kivita, lubjata ja liivata hoone ehitamist sedamaid alustanud. Ei mitte nõnda kilplaste targad, vaid nemad läksid kõik üheskoos ja ühel meelel metsa, mis mõned vaod maad mäe taga orus kasvas, seal hakkasid nad puid maha raiuma, okstest siledaks laastama, koorima, tahuma ja igapidi palkideks valmistama, nõnda kui meister käskinud ja õpetanud. Kui aegamööda palgid valmis olid, soovisid kilplased endale ühe mõnusa ambu, miska palke kui nooli oleks võinud koju vibutada, sest seeläbi poleks neil pikemat vedamise vaeva olnud. Aga:

Oleks-meil ja Tahaks-ma,
Niisamuti kui Saaksin-ma —
On kolm kõik kehvad
vennaksed —
Ei saa neist iial abiteed.
Kätt ise, sõber, liiguta:
Siis kosud soovi-kiiguta.

Et soovimised midagi ei aidanud, pidid kilplased viimaks tööle minema ja palkide vedu omal käel toimetama. Kibeda vaevaga olid nad esiteks palgid kõik ükshaaval mööda mäge üles, siis jälle teisele poole mäest alla kandnud, nõnda et praegu viimane palk neil käsil oli. Ka selle viimase palgi olid nad venitades ja vinnates õnnelikult mäele saanud ja olid parajalt tööl köite ja kangide abil palki teiselt poolt mäge alla lastes. Keset mäeküüru põrkas palk nende käest libisema, nii et nad teda pikemalt ei jõudnud kinni pidada, hakkas iseenesest veeretades alla jooksma, seda kiiremini, mida enam ta allapoole jõudis, ega jäänud enne puhkama, kuni ta teiste palkide hunniku serva sai. Seal seisis ta ühekorraga paigal kui nott.

Kilplased imestasid väga, seesugust tarkust ühest puunotist nähes. — Üks hüüdis:

„Eks me olnud suured albid, nii palju vaeva nähes ja tööd tehes, enne kui palgid mäest alla saime; ei ükski meist olnud nii kaval, kes seda oleks võinud ette mõtelda, et palgid ise paremini mäest alla oleks läinud. Meie, albid, peame siin iseeneste kahju läbi targemaks saama." —

(Järgneb)

TERVITUSI VÕIDUPÜHAKS JA JAANIPÄEVAKS!

Tervitusi Võidupühaks!

HEINSOO INSURANCE BROKERS LTD.

EESTI MAJAS

958 Broadview Avenue, ruum 202,

Toronto, Ontario M4K 2R6

Telefon 461-0764

Võidupüha ja jaanipäeva puhul tervitab

THE SCANDINAVIAN SHOPPE

OLEME KOLINUD

235 Danforth Ave., Toronto

Telefon 469-3886

RITMIKA

Moodsa rütmilise võimlemise klubi

Tel. 224-1674 Annely Riga

222-5751 Siina Kasekamp

RITMIKA

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

Matusebüroo

467 SHERBOURNE STREET, TORONTO, ONT. M4X 1K6

TELEFON 924-1408

THOMAS L. MORRISON

President

Ellen Peterson Fashion Institute

MOEKOOL

222-4533

Tervitusi Võidupühaks ja jaanipäevaks!

ELMAR TAMMISTO

GARDENING SERVICE

137 Holmes Avenue, Willowdale, Ontario M2M 4M5

Telefon 222-3446

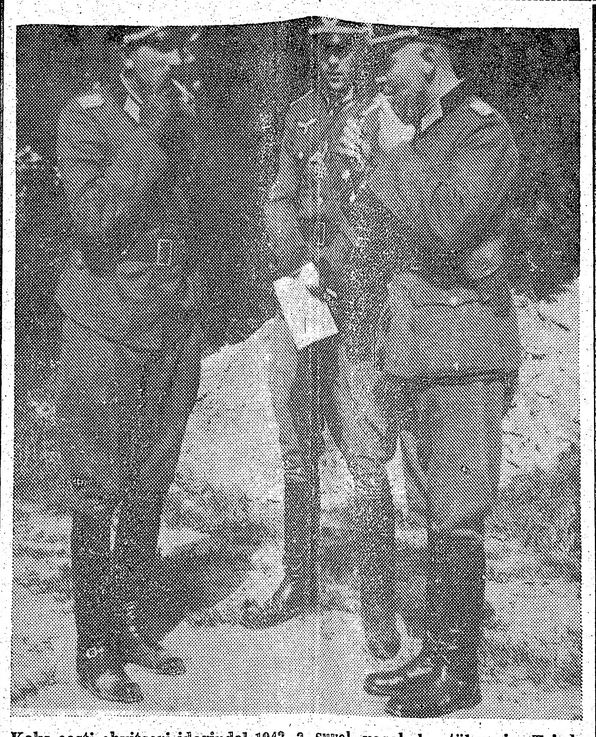

Kaks eesti ohvitseri idarindel 1943. a. suvel, vasakul patül major Friedrich Kurg, paremal tema adjutant ltn. Raimla, kes mõlemad võitlusis langesid.

Eesti kirjanduse lootusetu tulevikuolukord

Puudub noorte juurdekasv kirjandusse ja parteisse

Viimasel ajal on kodumaa ajalehtedes sageli puudutatud vene autorite poolt kirjutatud artikleis kirjanduse osatähtsust nõukogude ühiskonnas. Eesti kirjandusele heidetakse ette mahajäämust sotsialistliku kultuuri kõrgeist eeskujudest. Viimasel N. Liidu kultuurisaavutuste auhindamisel puudus eestlase nimi igal vaimukultuuri alajaotusel võimaliku kandidaadina; ometi sai läti luuletaja kõrge auhinna.

Nüüd on „Sirp ja Vasar" avaldanud kirjelduse Kirjanike Liidu parteialgorganisatsiooni koosolekust, kus ilmneb millise lootusetu meeleoluga eesti kirjanduses tulevikule vaata vaadatakse.

EESTI KIRJANDUSES PUUDUB JÄRELKASV

Parteialgorganisatsiooni sekretär Jaak Jõerüüt teatas oma aruande alguses, et organisatsioonis on 48 liiget, ent järelkasvu pole, sest puudub baas. Praegu on Eestis sealses Kirjanike Liidus ainult kaks alla kolmekümneaastast liiget. Kirjutajaid pidi siiski olema, kuid kirjandusest elada tahtjaid, jäägitult ennast kirjandusele pühendavaid andekaid inimesi silmapiiril polevat näha. Kirjandusliku järelkasvu küsimus olevat tõsine probleem, kuna praegu keskmine vanus aina kasvavat.

Kõneleja suutis nimetada möödunud aruandeaastast ainult kümmet nime kelle teoseid saavat võtta tõsiselt. Nendegi puhul tulevat märkida, et kirjanikud reageerivad väga harva oma publitsistliku sõnaga aktuaalsetele teravatele päevaprobleemidele, ehkki kirjanduse mõju on kõigepealt strateegiline, seega pikka aega ette toimiv ja mitte niivõrd taktikaline, päevakajaline.

Kirjanike parteialgorganisatsioon ja selle büroo on juhinc unud kommunistliku partei XXVI kongressi otsustest, samuti hilisematest parteilistest direktiividest ja nendega ühenduses ka korraldanud oma töö rea ürituste näol. Ettekandja arvas, et tihtipeale tõmbab ühiskondlikult tähtis ja vajalik töö kirjanikud liialt eemale loomingulisest tööst.

NOORED EI TAHA MINNA PARTEISSE

Sõnavõttudes leiti et parteialgorganisatsiooni ja selle büroo mõju Kirjanike Liidus vajab suurendamist. Vene nimega L. Zaitsev leidis, et Kirjanike Liidu parteikoosolekud on viimastel aastatel igavaks muutunud, kuna ei räägitavat kirjanduse kvaliteedist. Ometi ilmub küllalt keskpäraseid teoseid, koguni praaki, aga sellest polevat juttu olnud ja kriitika on enamasti komplimentaarne. Partei ridades kasvu pole olnud, sest noortega töötatakse halvasti, Kirjanike Liidu Parteibüroo polevat huvi tundnud ka „meie vabariigis" tegutseva vene kirjanike sektsiooni vastu, kus on aga küllalt probleeme lahendada. Ka olevat vigu kirjanike omavahelise suhtlemise eetikas, kuigi ei täpsustatud, milles see just seisneb.

Selle kõrval leiti, et Kirjanike Liidus on liigset organisatsioonilist sebimist, vähe tegeletakse ideoloogiliste küsimustega, suur osa kirjanikke seisab tööst eemal. Nõrgenenud olevat side üleliidulise kirjandusprotsessiga, viimasel ajal on sisulised kokkusaamised asendumas paraadlike üritustega.

Ka L. Remmelgas peatus parteiridade kasvul, rõhutades et parteisse vastuvõtmine on tõsine, pidev ja konkreetne töö noorte hulgas. Kirjanike Liidult oodatakse osalemist kõiges ja kõikjal, mis tõmbab inimesi oma põhitöökohast, kirjutuslaua tagant eemale. Kirjanike Liidu juhtkond peab üheks olulisemaks ülesandeks teha kõik, et kirjanik saaks rahulikult ja heas tujus kirjutada ning et tema tööd vääriliselt hinnataks.

LOOMINGULINE ÕHKKOND VAJAB PARANDAMIST

K. Kurg rõhutas vajadust parandada loomingulist õhkkonda Kirjanike Liidus ja leidis, et parteiorganisatsioon peab tõhusamalt juhtkonda abistama, olema uute ürituste ja ettevõtmiste algataja. Ta pidas vajalikuks, et kirjanikud tegeleksid rohkem kultuuriküsimustega ja avaksid eesti kultuuri suuri sotsiaalseid väärtusi.

Koosolekul viibis EKP Keskkomitee osakonnajuhataja O. Utt, ja ühe Tallinna rajooni sekretär. Parteialgorganisatsiooni büroo koosseisu valiti J. Jõerüüt, T. Kailas, H. Reindla, L. Remmelgas, A. Sisask ja A. Tamm, kes peavad eesti kirjanikke juhtima nõukogudeliku sõpruse ja sotsialismi halli ning lootusetu tuleviku suunas.

Keegi siiski, vähemalt avaldatud koosoleku ülevaates, ei puudutanud neid põhjusi, miks noored ei kirjuta nii nagu partei ette kirjutab. Midagi peab olema, mis noored autorid eemale kirjanduse juurest peletab, ja kui keegi selle põhjusi peaks teadma, siis just need parteialgorganisatsiooni tegelased, kes eestlaste loovat vaimu suruvad vene vormidesse.

TÕNIS LAAR, B.Sc. LL.B.

Suite 1401, 7 King St. E.

Toronto, Ont. M5C 1A6

Telefon 365-1442

ENN ALFRED

Advokaat — Notar

TÕNU TOOME, B.A.Sc. LL.B.

Telefon 789-7579

TED ROLAND LAAN

ADVOKAAT — NOTAR

133 Richmond St. W. Suite 705, Toronto M5H 2L3

Telefon 364-7072

INDREK UUKKIVI, B.A., LL.B.

ANDRES OLVET, LL.B.

URMAS SUITS, LL.B.

HELLARRA SERVICES

2001 Danforth Ave. Toronto Ont. M5C 1J7 694-6241

Hüpoteeklaenud raamatupidamine ja tulumaks HELLE RANNIK endine keskvalitsuse tulumaksurevident

HAAVANIIT'S SPRINGMOUNT NURSERIES & LANDSCAPING LIMITED

R.R.5, OWEN SOUND, HWY 21/6, N4K 5N7

Telefon (519) 376-2080

TERVITUSI VÕIDUPÜHAKS JA JAANIPÄEVAKS!

Eesti Ev.-Luteri Usu Peetri Kogudus

EELK Toronto Vana Andrese Kogudus

Toronto Kolmainu Eesti Ev.-Luteri Usu Kogudus

Toronto Eesti Ap.-Õigeusu Kogudus

Toronto Eesti Baptisti Kogudus
„Vabaduse Kuulutus"

Toronto Eesti Vabakogudus
Ajakiri „Usk ja Elu"

Toronto Eesti Evangeelne Kogudus

Toronto Eesti S. P. Adventkogudus

POKO's MEATS & DELICATESSEN

TELEFON 488-2078

767 MT. PLEASANT RD. TORONTO, ONT. M4S 2N4

Tervitusi Võidupühaks ja jaanipäevaks!

H. LATER & Co. Ltd.

INSURANCE BROKERS

1482 Bathurst St., Toronto M5P 3H1

TELEFON 653-7815

EESTI ABISTAMISKOMITEE KANADAS

JA

PUHKEKODU „EHATARE"

EXPORT TOOL & WELDING CO. LTD.

5 Brydon Dr., Rexdale, Ont. M9W 4M7

Telefon 743-7100

Paul Kriisa

Tervitusi vennasrahvale jaanipäevaks ja Võidupühaks!

SAMPO SAUNA

1413 KINGSTON RD., SCARBORO M1N 1R1
TELEFON 691-2297
NEW CSA APPROVAL

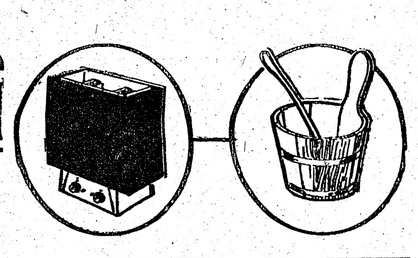

Tegevusest kevadperioodil „Ehatares"

Kuna kevadilmad on olnud sel aastal külmad ja vihmased, siis oleme püüdnud pakkuda mitmesugust meelelahutust koduses miljöös. 25. mail korraldasime meeleolulaulude ja vana-tantsu õhtu. Kava osas esinesid: Elna Libe ja dr. Olev Härm, lauldes paar duetti dr. Härma ema, Marie Säde heliloomingust — „Vana väike Viljandi" ja „Kodulinnale". Osa laule saatis vilunud klaverisaatja Margit Viia, ülejäänud E. Tani akordionil ja A. Kerk kontrabassil.

Sellele järgnes vahetult ühislaul ja vanad tantsud, kus orkestrile liitus veel Meinhard Niinvee akordionil. Ja kui keegi arvab, et „Ehatares" on ainult elatanud inimesed, kes seal veel tantsib, siis eksite väga — tulge vaatama kui kergelt tantsime kaerajaani, polkat või isegi linnutantsu.

Südamlik tänu rohkearvulistele esinejatele.

Vahelduseks on dr. Ast pidanud arstiteaduslikke loenguid, mis lõpevad tavaliselt väga huvitava omavahelise vestlusega. Meie kõigi siiras tänu dr. Astile, kes nii ennastsalgavalt on vaevaks võtnud oma aastate vältel õpitud kogemusi meiega jagada.

6. juunil tegi Ehatare pere koos Eesti Kodu Käsitööringiga väljasõidu „African Lion Safari" loomaaeda Cambridge lähedal. Koduteel külastasime Hamiltoni pensionäre, kus meid ootas ees soe vastuvõtt kohvi ja kookidega esinaise pr. Kleineri ja paarikümne pensionäri osavõtul. Laulsime koos naaberlinna rahvaga mõned ühislaulud, kutsusime neid sügisepoole vastukülaskäigule ja lahkusime lauluga ja soojade tunnetega. Südamlik tänu „Ehatare" pere poolt kõigile lahke vastuvõtu eest! Sõidust jäi kõigil hea mulje ja kavatseme teha 21. juunil väljasõidu Metro zoo loomaaeda.

K

Tervitusi vennasrahvale Võidupühaks ja jaanipäevaks!

Reisidega seoses olevates küsimustes pöörduge meie poole

KOHO International Travel

191 EGLINTON AVE. EAST, SUITE 104
TORONTO, ONTARIO M4P 1K1, CANADA
TELEFON 485-9437

või meie agendi poole

AINO KAING — Telefon 757-5080

YONGE MEMORIALS LTD.

2044 Yonge St. Toronto M4S 1Z9 (Davisville & Eglintoni vahel)

TELEFON 487-2147

JOHANNES JÄRVALT, B.A.Sc., LL.B.

ADVOKAAT — NOTAR

Eelistatud praktikaalad:
Tulumaksud jt. riigimaksud
Testamente, hooldusi ja päranditompe
Üldpraktika

Õhtuti: (416) 757-9190 — Päeviti: (416) 485-3333

TERVITUSI VÕIDUPÜHAKS JA JAANIPÄEVAKS!

Võidupühal
tervitavad kõiki relvavendi ja rahvuskaaslasi

Eesti Võitlejate Ühingute Liit Kanadas

Toronto Eesti Võitlejate Ühing

Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühing

Montreali Eesti Võitlejate Ühing

Ottawa Eesti Võitlejate Ühing

Ülemaailmne Eesti Vabadus-võitlejate Keskus

EESTI OHVITSERIDE KOGU KANADAS

EESTI LAULJATE LIIT PÕHJA-AMEERIKAS

TORONTO EESTI SELTSI

TORONTO EESTI SEGAKOOR

TORONTO EESTI MEESKOOR

ILMAR HEINSOO 60-AASTANE

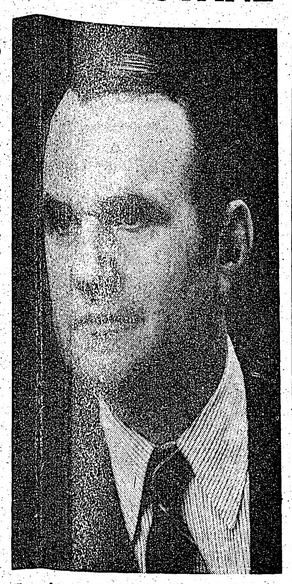

Kanada peakonsuliga New Yorgis, esitades Ilmar Heinsoo kandidatuuri. Kanada peakonsulilt tulnud ametlikus vastuses 6. augustist 1971. a. teatati, et Kanada valitsus on andnud oma eritingimustega nõusoleku Ilmar Heinsoo asumiseks E.V. aukonsuli kohustetäitja kohale. 27. novembril 1972. a. andis Kanada välisminister oma nõusoleku Ilmar Heinsoo tiitli muutmiseks aupeakonsuli k.t.

Konsulina ei ole ta mitte ainult väärikalt esindanud Eesti Vabariiki Kanada mitme-nivoolises valitsus-süsteemis, ta on olnud samaaegselt ühendavaks teguriks Kanada organiseeritud eestlaskonna mitmepalgelises elus ja tegevuses. Ta on olnud toeks ja algatajaks paljude eestlaste edukate organisatsioonide loomise juures.

Tema väljapaistva panuse eest E. Vabariigi huvide kaitsmisel ja Kanada eestlaskonna teenimisel on Ilmar Heinsood vääristatud Kuninganna Elizabeth II juubelimedaliga, Kanada eestlaste kuldmedaliga, Ülemaailmse Eesti Vabadusvõitlejate Keskuse teeneteristiga ja Roots Rahvusfondi teenetemärgiga.

Ta on valitud auliikmeks Korp. Fraternitas Esticas, kuhu ta kuulub akadeemiliselt, Toronto Eesti Seltsis, Toronto Eesti Võitlejate Ühingus ja Eesti Ohvitseride Kogus.

Tema juubelipäeval ühinevad selle õnnitlusega lugematud sõbrad ja rahvuslikult tundvad ja mõtlevad kaasmaalased üle kogu maailma, soovides temale jõudu ja edu tema vastutusrikaste ülesannete täitmisel Eesti Vabariigi aupeakonsulina Kanadas.

Meie head soovid kuuluvad sel päeval tema abikaasale Margotile, kes koos tütre ja pojaga on olnud juubilarile mõistvaks toeks ja abiks.

ERNST JAAKSON
E.V. peakonsul saadiku ülesannetes

Jaanipäeval tähistab E.V. aupeakonsul Kanadas Ilmar Heinsoo oma 60-ndat sünnipäeva. Samaaegselt võib ta aga tagasi vaadata kogu oma meheea pikkusele tööle ja võitlusele Eesti rahva vabaduse ja eluõiguse eest.

Kanada eestlaskond hindab eriti tema panust peaaegu kõikidele eestluse tegevusaladele, kus ta E.V. esindaja ülesannetes on heatahtlikult kaasa aidanud.

Ilmar Heinsoo sündis 24. juunil 1923 Valgejõel, Harjumaal põllumehe pojana. Lõpetanud keskhariduse Tallinna Reaalkoolis viis elutee ta otseselt võitlus-radadele Eesti ja Soome rinnetel. Ta lõpetas Soome sõjakooli ohvitseride klassi ja naasis lipnikuna kodumaa viimastesse heitlustesse 1944. a.

Rinde kokkuvarisemisel õnnestus tal pääseda Rootsi, kus töötas Tööturuvalitsuse juures välismaalaste ametnikuna.

Ta asub Inglismaale oma õpinguid jätkama Londoni ülikooli majandusteaduskonnas ja samaaegselt töötades ühes Londoni hulgimüügi firmas, edutatakse ta peatselt müügiosakonna juhatajaks ja üheks direktoriks.

Ta võtab aga ka agaralt ja silmapaistvalt osa Londoni eestlaskonna tegevusest, eriti noorte isetegevuse õhutajana ja suunajana. Ta osaleb seal ka rahvusvaheliste suhete arendajana Rahvusvahelises Kristlikus Üliõpilaskonnas ja Euroopa Noorsooliikumises, esinedes korduvalt ettekannetega rahvusvahelistel kongressidel Eesti saatuse üle.

Asunud Kanadasse asutab ta Torontos oma ettevõtte kindlustusalal, mille tegevust ta juhib kuni tänaseni.

Ilmar Heinsoo kujunemine Kanada eestlaskonnas lugupeetud ja hinnatud keskseks kujuks ei tulene siiski nii palju tema panusest ühiskondlikule tööle. Ta on juhivalt tegutsenud Eesti, Balti ja teiste ikestatud rahvaste organisatsioonides. Alates 1952. aastast kuulub ta Kanada eestlaste keskorganisatsiooni RVN-u ja EKN-u ridadesse, kus teda on valitud esimeheks ja korduvalt Väliskomisjoni esimeheks. Selle organisatsiooni esimehena omistati talle uudis-meedias ülekanadalist tähelepanu, kui ta paljastas kommunistlikku õõnestustööd etnilistes ühiskondades.

Ilmar Heinsoole on alati olnud südamelähedane välissidemete arendamine ja Eesti küsimuse väljapoole tutvustamine. Ta on esinenud paljude ettekannetega neil teemadel Kanada avalikkusele ja valitsusasutustele. Tema sulest on ilmunud mitmeid Eesti-alaseid kirjutisi.

Kui peale konsul J. Markuse surma 1969. aastal tekkis tarvidus selle koha täitmiseks Kanadas, siis kujunes Ilmar Heinsoo kandidatuur loomulikuks valikuks. Eesti Vabariigi esindaja Ameerika Ühendriikides astus selles asjas ühendusse

Õnnitlus

Armas kolleeg Ilmar Heinsoo! Ma tervitan Sind juubeli puhul Eesti Vabariigi Peakonsulaadi ning peakonsul Ernst Jaaksoni ja abikaasa poolt, kes oleksid hea meelega tahtnud isiklikult kohal olla, et Sind õnnitleda ja tänada juba tosin aastaid kestnud hea koostöö eest, ja samuti tänada Su eluseltsilist Margotit kõige toe ja hoole eest.

Sellest on möödunud peaaegu aasta, kui Sina tulid New Yorki mind tervitama minu tutvustamisõhtul ja ametisse astumisel, kui ma olin päris puhas leht. Nüüd on minul omakorda võimalus sirvida neid lehti, mis on alates 1971. aastast kaustas Sinu töö ja tegevuse kohta E.V. esindajana.

Et meie konsulaatidel tänapäeval — okupatsiooni kestes — puudub otsena ülemus välisministeeriumi ja riigivalitsuse näol, kellelt juhiseid saada, kellega nõu pidada ja kellele aru anda, oled Sa suurel määral pidanud ise kujundama oma ametit, selle töövorme ja rutiine. Nagu mitmelt tunnistajalt kuulda, on Sul igati korda läinud tasakaalustada oma panus eri sektorite vahel: esindades Eesti Vabariiki Kanada riigi ja kogukondlike ametiasutuste ees, pidades loenguid ja jagades informatsiooni Eesti kohta mitmesugustes seostes, ning nõu ja jõuga kaasa aidates eesti rahvusliku töö suunamisel eestlaste keskel kui ka väljapoole.

Kõige selle juures oled Sa oma korrektse käitumise, heatahtliku suhtumise ja sõbraliku käe-külge-panemisega saavutanud eesti organisatsioonide täieliku toetuse. Ja see on tähtis asjaolu meie võitluses, mille eesmärgiks on Vaba Eesti. Jätkuva hea panuse andmiseks soovib Peakonsulaat Sulle ja Su abikaasale jõudu ja inspiratsiooni.

Veel kord: suur tänu ja palju õnne!

AARAND ROOS

VÕIDUPÜHA

puhul tervitab kaasmaalasi

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS

NATIONAL ESTONIAN FOUNDATION OF CANADA

Estonian House, 958 Broadview Ave.,
Toronto, Ont. M4K 2R6

SUUNAKE OMA ANNETUSED NOORTELE JA TEISTELE EESTI ORGANISATSIOONIDELE EESTI SIHTKAPITAL KANADAS KAUDU TULUMAKSUVABA KVIITUNGI SAAMISEKS.

Annetus ja pärandussummad vabastatavad tulu- ja pärandimaksust.

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

TORONTO EESTI ÕNGITSEJATE JA JAHIMEESTE SELTS

TORONTO EESTI PÜSSI- JA PÜSTOLIKLUBI

TORONTO EESTI RAHVATANTSIJATE RÜHM „KUNGLA"

R. S. KANE

Funeral Directors

4812 YONGE STREET (Sheppardi lähedal)
WILLOWDALE, ONTARIO M2N 5M9

Telefon 221-1159

TERVITUSI VÕIDUPÜHAKS JA JAANIPÄEVAKS!

MURRAY E. NEWBIGGING

Matusebüroo

M. Wayne Hamilton

Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd. Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)

Helistada tel. 489-8811 — 489-8002

RAYWAL KITCHENS

TELEFON 889-6243

ESTO CONSTRUCTION

Co. Ltd.

EESTI ALUMIINIUMI KOMPANII

H. OSSO, tel. töökojas 832-2238

OSSO INVESTMENTS INC.

10335 Keele St., Maple, Ont. L0J 1E0

Tervitusi Võidupühaks ja jaanipäevaks!

R. PILVET

Eesti kellassepaäri
81 Queen St. E. Toronto M5C 1S1
(Churchi trammipeatus)
MÜÜGIL HÄID SHVEITSI KELLI
Tel. 364-3085

Moment T.E.S. Täienduskooli lõpuaktuselt, lõpetaja Monica Roose lõputunnistust vastu võtmas. Pildil vasakult koolijuhataja Henn Ründva, õpetaja Ludvig Luide, õpetaja Elfriede Kuusk ja Monica Roose.
Foto: Vaba Eestlane

Velle veste

Mustad teod usu nimel (2)

Mõned pika kannatusega ja asjatundlikud pead on arvestanud välja, et kogu Euroopa ristiusustamine on aegade kestel läinud üldkokkuvõttes maksma 8—10-miljoni pagana elu. „Uue maailma" (P.- ja L.-Ameerika) osas olevat see arv koguni 12-miljoni ümber (materiaalsetest varadest kõnelemata)!

On võimatu uskuda, et Jeesus oma juhistes jüngritele (Matt. 28:19, 20 ja Mark. 16:15, 16, milliseid salme küll enamik tänapäeva tunnustatumaid piiblieksperte, hiilisemate lisanditena, ei pea audentseteks) mõtles oma õpetuse levitamist sellisel viisil! Vaatamata tuhandetele eeskujulikele kirikujuhtidele ja lihtkristlastele on ignorantseid, või usu-fanatismist pimestatud „musti lambaid" olnud alati liiga palju, kes on jätnud musti jälgi ristiusu ajalukku, ning kes oma usule on teinud rohkem häbi kui au — ja seda alates juba selle varajastest päevadest peale.

Üks algkristluse kaasaegne võistleja, kristliku gnostitsismi eriteadlasi, prof. Elaine Pagels oma 1979 ilmunud raamatus „The Gnostic Gospels", märgib kristlaste agressiivsuse kohta seni-peidetud ja ülevõõbatud tõe, et vaid mõned aastad pärast võrdväärsusest soosingu positsioonile jõudmist Keiser Konstantinuse („Suur") ajal, 4-ndal saj. esimesel veerandil, said endistest tagakiusatuist enestest suuremad tagakiusajad, nagu muude hulgas meile nüüd paljastavad 1946. a. avastatud leiud ja dokumendid Nag-Hammadi juurest (Egiptusest). Ühes kristlike gnostikute ürikus näiteks kurdetakse:

„Meie olime vihatud ja tagakiusatud mitte ainult ignorantsete paganate poolt, vaid samuti nende poolt, kes deklareerivad, et nad kõnelevad Kristuse nimel, kuid olles ise tühjad ja vihased kui metsloomad . . ."

Aastasadu on mitteteadlikele kristlastele „ristisõdasid" (Palestiina vabastamiseks „uskmatutest" islamlastest, 1096—1291) valgustatud võltsidealismi — heroismi — ja koguni romantilisusega. Tõeliselt kujutavad need endast vaid veriseid, häbiväärsetest tegudest täidetud lehekülgi ristiusu ajaloos, kirjutatud Kristuse ja ta risti nimel. Väikese illustratsioonina paljastab seda, mõne lausega kokkuvõetult, kirjeldus ühelt asjaosaliselt-pealtnägijalt, kus on öeldud Jeruusalemma vallutuse kohta:

„Tapatalg oli kohutav. Vallutatute veri voolas piki tänavaid alla, pritsides kristlastest-sõdurite galopeerivate hobuste kapjade all . . . Pimeduse langedes kostis joobunud ja tapmisest väsinud sõdalaste võidurõõmust põhjustatud nutune nuuksumine Püha Haua kirikust, kuhu paljud olid kogunenud, et tänupalveks panna kokku käsi, mis veelgi olid verest tilkuvad . . . Selliselt lõppes tollel 1099. a. juuliööl „esimene ristisõda". Olgu sellele lisatud veel, et tapetud vaenlaste arvu vallutatud Jeruusalemmas hinnatakse 20—30-tuhandeni (islamlased ja juudid, linna kaitsejad ja eraisikud).

Ristiusu ajalugu on rikas ja värvikas näidetest, kuidas on vihatud ja tagakiusatud igat vähegi teisitimõtlejat; kuidas koheldud „eksiõpetusse" langenud „patuseid" mõõga, tule ja sõnaga. Enesestmõista — ja seda tuleb rõhutada kategooriliselt — pole selles süüdi kristlus, kui usk, vaid inimesed, kes kristluse nimele on teinud häbi. Kes olid kristlased vaid nime poolest, ignoreerides aga oma rumaluses või kurjuses usu kõige elementaarsemaid põhimõtteid.

Selles mõttes on peaaegu tragikoomiline järgnev näide:

Kui esialgne „Üks, Püha, Kogumaapealne, Apostlik ja Katoliiklik Kirik" hakkas, alates 4-ndast sajandist, mõranema ja harunema, ning aastal 1045 ladinlik Lääne- ja hellenistlik Ida-kristlus lõplikult eraldusid, siis sellest peale hakkasid mõlemad üksteisele vaatama mitte ainult altkulmu ja umbusuga, vaid koguni vaenuliku sallimatusega. Ning seda (võimu-poliitiliste, ning prestiizhi tegurite kõrval) mõne abstraktse teoloogilise küsimuse, või tõlgendusliku erinevuse pärast, vastastikku üksteist kirikust väljaheitmisega süüdistades „eksiõpetuses" — peaaegu „usukumatuses" (!)

Krooni pani asjale pähe „neljas ristisõda" (1202—04), kui peamiselt põhja-itaallastest (veneetslastest) koosnev saagiahnete avantüristide vägi pöördus Palestiinasse mineku asemel hoopis Konstantinoopolisse! Pärast selle Ida-Rooma (Bütsantsi) rikka pealinna sõjalist vallutamist, Suurel Reedel 1204. algas kohe kolm päeva kestnud metsik põletamine, tapmine, vägistamine ja rüüstamine, kus joobnud „ristisõdurite" poolt ei jäänud puutumata ei kirikud, paleed, raamatu- ja kunstikogud, isegi mitte haiglad ja vaeslastekodud. Röövitud varasid hinnatakse 7—8 miljonile dollarile, mis läksid teele Itaalia poole, osaliselt „leides uue kodu" sealsetes kirikutes ja muuseumites!

See kuulmatu tegu põhjustas uue ja sügavama vaenulikkuse haava kreeklastest-ortodokside ja itaallastest-katoliiklaste vahel, mis täiekult pole paranenud veel tänapäevani.

PARKWAY BAKERS LTD.

127 MANVILLE RD., UNIT 14, SCARBOROUGH, ONT. M1L 4J7

Parimad leivad ja kohvisaiad ★ Tellige suuremad tellimised meilt! ☆ Meie tooteid on paljudes delikatess ärides

TEL. 751-0066

Broadview Delicatessen

141 Danforth Ave. (Broadview j.) Toronto M4K 1N2
Tel. 465-9905
Räägitakse eesti keelt.
Puhkuse tõttu suletud 31. juulist 15. augustini

Poko's Meat

376 College Street, Toronto, Ont. M5T 1S6
Tel. 922-1300
Räägitakse eesti keelt.
Puhkuse tõttu suletud 16. juulist—2. augustini

Tervitusi Võidupühaks ja jaanipäevaks!

ANNETTE BAKERY

45 ALGIE AVE. TORONTO, ONT. M8Z 5J9
Telefon 255-6791
TIIT PÕDRA

PAUL'S GARAGE

(endine Baltic)

125 Blake St. Toronto, Ont. M4J 3E2
(Danforthist lõuna pool, Pape ja Jones Ave. vahel. Ära keerata Strathcona Ave.)
Telefon 463-9505

Tervitusi vennasrahvale jaanipäevaks ja Võidupühaks!

SUOMI-AITTA

ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST
2031 Yonge St. Toronto, Ont. M4S 2A2 — Telefon 483-6650

MARTIN BOOKBINDING

LIMITED

24 Advance Road, Islington, Ont. M8Z 2T5
Telefon 231-9853

ANVIL JEWELLERY LTD.

TERVITUSI VÕIDUPÜHAKS JA JAANIPÄEVAKS!

Õnnitleme vennasrahvast!

TORONTON SUOMALAINEN OSUUSPANKKI

(TORONTO SOOME ÜHISPANK)

191 Eglinton Avenue East, Toronto M4P 1K1

Telefon 486-1533

Võidupüha ja jaanipäeva puhul tervitab

TORONTO EESTI ÜHISPANK

EESTI MAJAS, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Tel. 465-4659

465-4650

Avatud iga päev kell 10.00—3.00 p.l., esmaspäeval ja neljapäeval ka õhtuti kell 5.30—8.00

EESTI MAJANDUSKLUBI KANADAS

ABACUS MFG. LTD.

369 Danforth Rd., Scarboro, Ontario M1L 3X8

Telefon 694-3487

KÖÖGI-, VANNITOA- ja BAARILETID

Valdur Paul Reinsalu

Võidupüha ja jaanipäeva puhul tervitab

Timberline Nurseries and Landscaping Ltd.

Flowers by Lia —
Lilleäri — lõikelilled, potililled, lillekimbud jm.

26 Ferndale Dr., Barrie, Ont. (Hwy 90 & 400)

Külastage meie äri ja kasvuhoonet teel suvilasse. Tasuta nõuanne koduümbruse kaunistamiseks.

Tel. 705-726-2951

Omanikud LIA ja ERIK HESS

Tervitusi Võidupühaks ja jaanipäevaks!

ARTISTIC WOODWORK CO. LIMITED

Tervitusi Võidupühaks ja jaanipäevaks!

TORONTO Rooneem's BAKERY

484 QUEEN ST. W. - TEL. 366-1205, 366-3619

484 Queen St. W. Toronto, Ont. M5V 2B2 — Tel. 366-1205, 366-3619

GRIMM'S FOODS LTD.

Parimad soovid eestlastele võidupühaks!

Lilled igaks sündmuseks

PERCY WATERS FLORIST INC.

445 Danforth Ave. ☆ Telefon 463-1125

Toronto, Ont. M4K 1P2

Tervitusi jaanipäevaks!

MYR-Painting & Decorating Ltd.

SISE- JA VÄLISVÄRVIMINE • TAPETSEERIMINE • TEEME KA VÄIKSEMAID PARANDUSTÖID.

KORRALIK TÖÖ — TASUTA HINDAMINE

Helistada HANS MYRSKOG - tel. 221-2317

Tervitusi Võidupühaks ja jaanipäevaks!

TAARA NURSING HOME

26 PETER ST. N., PORT CREDIT, ONTARIO L5H 2G7

G. & N. Bajin

Tel. 278-2213

TECHNOGRAPH

Div. of Heino Kasak Enterprises Ltd.

356 McRae Dr., Toronto, Ont. M4G 1T5

SILKSCREEN PRINTING SUPPLIES

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Neljapäeval, 23. juunil 1983 — Thursday, June 23, 1983

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

ESTO-84 teated

REGISTREERIMINE JA ÖÖMAJA

ESTO-84 informatsioonis antud majutamise ja registreerimise vormide kohta on paaril juhul olnud kurtmist, et see on keeruline. Oleks väga kahju, kui ükski osavõtta soovija selle „keerukuse" pärast suurpidustustest ära jääks, seepärast lubatagu veel üks selgitus.

Esiteks, majutusvõimaluste kirjeldus (ESTO-84 teated) on mõnele ehk liiga pikk, aga me tahtsime anda küllaldast informatsiooni olemasolevaist võimalustest, et igaüks saaks oma valiku teha. Teiseks, küsimusleht on pikk — aga mitte sugugi keeruline. See on pikk sellepärast, et peoliste huvisid saaks kergemini rahuldada kui Te kord Torontosse jõuate. Miinimuminformatsioon on ainult iga toasolija nimi ja aadress ja laste puhul „L" täht ja vanus. „B" osas tuleb märkida hotelli nimi või number ja soovitud voodite arv, või mõni teine moodus (üliõpilaselamu, korter, erakodu) ning saabumise ja lahkumise ajad. Rahakaart $100 (Kanada) on iga toa kohta vajalik juurde panna. Muidugi võib Kanada panga isiklikku tshekki kasutada, kuid välismaa pankade isiklikkude tshekkide kasseerimine ajab arvepidamise keeruliseks; seepärast välismaalt tuleb $100 saata panga või posti rahakaardiga.

Muu osa registreerimislehel on, kuigi huvitav täita, siiski vabatahtlik. Kas tohib soovitada, et Teie loeksite ESTO Teateid, pliiats käes, et alla kriipsutada või ring ümber teha tähtpäevadele ja teistele otsustamist nõudvatele kohtadele?

Registreerimislehe lisaeksemplare saadame heameelega, kuid praktiliselt on Teil kiirem ja odavam kohapeal Xerox (või taoline) koopia teha. Ühendriikides valmib Teadetest eriväljaanne ja on praegu välja saadetud. Rootsis on lubadusi ajalehtede kaasabile.

PEAKOOSOLEK

Sihtasutus Ülemaailmsed Eesti Päevad Kanadas, kui ESTO-84 eest legaalselt vastutav organisatsioon, pidas oma peakoosoleku 2. juunil. Kohal olid 40. organisatsiooni esindajad ja mõned üksikliikmed. Kassaaruandest selgus, et sissetulekuid oli 1982. a. liikmemaksudest ja hoiuste protsentidest kokku $2247 ja väljaminekuid ESTO-84 ettevalmistamisega $4726. Eelarves on pääsmete müügist loodetav sissetulek $561.111 dollarit pluss mälestusesemete müügist $64.400. Kulusid on $447,364 otsese produktsiooni alal ja $155.310 peatoimkonna eelarvesse kandmiseks, jättes ülejäägi reservi $22.837.

Juhatuse valimisele asumisel otsustati liikmete arvu tõsta ühe liikme võrra. Abiesimees Enn Kiilaspea soovis peakomitee juhatusest ajapuudusel lahkuda; talle avaldati koosoleku poolt tänu. Vastaskandidaate esitamata valiti esimeheks tagasi Toomas Metsala ja juhatusliikmeteks endised Endel Aruja, Feliks Koop, Nikolai Valge, Herbert Kasenurm, Härnald Toomsalu, Laas Leivat ja August Jurs, ning uute liikmetena Kaius Meipoom ja Lydia Aruvald. Sihtkapitali juhatus on ühtlasi ka ESTO peakomitee juhatuseks. Sama koosseis jääb endiste ülesannete juurde, kusjuures Kaius Meipoom asub välissuhete korraldamisele ja Lydia Aruvald jätkab sekretärina, kellena ta koopteerituna toimis juba eelmisel aastal.

Läbirääkimiste ajal küsitleti mõningate programmi lünkade küsimust. Vastuses rõhutati, et programmi esitamiseks ei tule mitte oodata juhatuse kutset või määramist. Juhatuse ülesanne on koordineerida ja kaasa aidata eri soovide ja eri ürituste heale kordaminekule. Igaüks võib ürituse toimkonda moodustada (kas või üheliikmeline), kirja panna mida kavatsetakse teha ja koostada ürituse eelarve. Olukord muutus sovjettide moodustamisel, kus 1917. a. kommunistid Kui esitatud kava sobib ESTO üldsihtidega ja realistliku eelarvega, siis võetakse see ESTO programmi ja ürituse heaks kordaminekuks aidatakse igati kaasa. Kui on mitu organisatsiooni kes võiksid sama kavatsusega välja tulla, siis oleks kõige otstarbekohasem neil omavahel koostöö luua ja mitte oodata, et teine pool peaks esimese sammu astuma.

Tõnu Orav, ESTO ürituste ruumide koordineerija teatas ,et programmide algatamise viimane aeg on käes, sest koosviibimise ruumide varumist nõuavad hotellid tervelt 12 kuud ette. Peale selle on Royal York'il õigus vabu ruume teistele välja üürida.

ESTO-84, 958 Broadview Avenue, Toronto, Ont. M4K 2R6.

E. Aruja

Kogu talve on Northern Secondary School'is grupp eesti naisi valmistanud eesti rahvarõivaid Endla Komi juhendamisel. Pildil talvised tööd kevadisel kooli näitusel. Foto: Vaba Eestlane

Prof. Tõnu Parming väidab:

Saksa okupatsioon võimaldas iseseisvuse

Hiljuti toimus Tartu College'is Metsaülikooli loenguõhtu, kus prof. Tõnu Parming pidas ettekande „Vabariigi tekkeloo ümberhinnangul: mõtisklusi minevikust, tahumisi tulevikust". Umbes 60 inimest olid kuulama tulnud väga põhjalikku Eesti ajalukku tagasi viivat teaduslikku uurimust. Õhtu avas lühikese külaliskõnelejat tutvustava sõnavõtuga MÜ juhataja Käbi Lokk.

Prof. T. Parming alustas Eesti Vabariigi mõiste selgitamisega. mil on laialdane ulatus, hõlmates nii iseseisvat riiki, kui ka vastupanuliikumise eesmärki.

Teadlane väitis, et 1917. a. sündmusi on harva käsitletud. Ka N. Liidus on see vaeslapse osaline, kuna seal alustatakse nõukogude riigi vaatlemist oktoobrirevolutsiooniga.

N. Liidu tõlgenduse kohaselt sündis Eesti suurriikide interventsiooni tõttu. Eesti iseseisvuslased alustavad arvestamisega Vabadussõjast; aga on veel muidki arvamisi.

Kõigis on omajagu õigust, arvestades sotsiaalset momenti ja poliitilist reaalsust.

Sel ajal oli domineerivaks poliitiliseks vooluks vasakpoolsus. Revolutsiooniaastail oli sotsialism populaarne, kuid seda ei saa samastada bolshevismiga, vaid see koosnes mitmest erigrupeeringust. 1917. a. Vene Asutava Kogu valimisel said vasakpoolsed 72% häältest, Eesti Asutava Kogu valimistel 76%, II Asutava Kogu valimistel said kolm sotsialistlikku parteid kokku 60%. 1920. a. I Riigikogu valimistel said sotsialistlikud parteid 56%.

Kuidas oli võimalik, et ilmselt sotsialistlikus ühiskonnas tekkis kodanlik riik? Ja miks sotsialistid edaspidi kaotasid? Miks kommunistid ei suutnud oma võimu konsolideerida ja tahet maksma panna?

Eesti poliitilised erakonnad sündisid revolutsiooniaastal, peale kahe erakonna, sotsiaaldemokraatide Tallinnas ja Tõnissoni rahvaerakonna Tartus.

Tsaarivõimu lagunemisel unistasid mitu rühma autonoomiast ja piiratud omavalitsuse õigusest. Oluline oli Tõnissoni rahvaerakond, kes oli Maapäeva jõudude kantsiks.

Prof. TÕNU PARMING

ei mänginud veel mingit osa. Töölisnõukogud olid sotsialistide kontrolli all. Mida lähemale oktoobrile, seda tugevamaks muutus kodanlike mõju Maanõukogus ja autonoomia poole, kuni ka sotsialistid ühinesid iseseisvuse ideega. Maanõukogu kuulutas end kõrgeimaks võimuks.

Tõnissonile oli täiesti selge, et saabuv Saksa okupatsioon teeb Eesti küsimuse rahvusvaheliseks, mida kommunistid ei suutnud ette näha. Kommunistid ei sümpatiseerinud Venemaa tükeldamisele. See oli Saksa okupatsioon, mis tegi Eesti iseseisvuse võimalikuks.

Mida vasakpoolsemad erakonnad nad olid, seda enam nad olid vastu iseseisvusele.

Kommunistlik partei polnud tolerantne teiste erakondadega, eriti pärast oktoobrirevolutsiooni, mil nad ei sallinud enam teisi parteisid oma kõrval,

eitasid rahvusküsimusi,, ka kommunistide maareform oli rajatud järelemõtlematuile aluseile.

Poliitiline ümberkorraldus andis aluse Eesti iseseisvusele ja oli oluline 1918. a. Maanõukogu valimisel. Oktoobrirevolutsiooni ajal ei olnud kommunistid Asutava Kogu valimiste vastu, kuna lootsid, et seal võimu oma kätte saavad.

I Asutavas kogus olid kommunistid jäänud 33%-ga vähemusse. Ülejäänud pooldasid iseseisvat Eestit. Antud olukorras otsustasid kommunistid valimised lõpetada ja valitav rahvaesindus ei tulnud kunagi kokku.

Nende valimistega olid kolm sotsialistlikku parteid lähenenud keskerakonnale.

Kommunistid asetasid oma rõhuasetuse töölistele ja eelistasid internatsionaalsust. Tööliskiass tähendas Tallinna ja Narvat, kuid suur osa neist olid mitte-eestlased. Sõjatööstuse tõttu oli eesti tööliste osa langenud. Kuid bolshevism ei olnud siiski ei eesti ega läti värk. Oli küllalt eestlasi, kes toetasid kommunistlikku parteid. Neile oli aga rahvusküsimus raskeks probleemiks, nad nägid Eesti tulevikku seotud Venemaaga.

Kommunistlik partei rõhutas oma ideoloogiat ühiskonnas, mis oli enamuselt agraarne.

Teised parteid rõhutasid sotsiaalse õigluse printsiipe, nagu oli juba 1905. a. rahutuste puhul tehtud.

Eestlastel oli sel ajal juba sidemeid läänemaailmaga, kuid enamlased nägid vaid klassivahesid ja rahva sotsiaalseid vastuolusid.

I Asutava Kogu valimistel oli erinevuseks sotsialistide ja kommunistide kõrval tööerakond, kes oli sillaks Tõnissoni rahvaerakonna juurde. Maanõukogu oli juba 1917. a. end kõrgemaks võimuks tunnistanud ja hakanud taotlema välisriikide tunnustamist. Eesti Vabariigi manifesti väljakuulutamine oli teada oma rahvale.

Ilma järgneva Saksa okupatsioonita jäänuks Eesti kommunistlikuks. Saksa okupatsioonil oli mitu tähendust.

See jättis kommunistidele ainsaks võimaluseks 1918. a. sügisel relvade abil taotleda Eesti taasvallutamist.

Kuid siis puudus kommunistidel tugev seljatagune Eestis. Rahva meeleolud olid nende vastu.

Eesti oli andnud tsaariarmeele 100.000 meest. Vabadussõja alguses oli mõlemal pool paar tuhat meest. 1919. a. kevadeks oli mobiliseeritud ca 20.000, suveks aga tõusis mobiliseeritute arv 100.000 lähedale; punaarmees teenis 9000 eestlast. Vabadussõja alul ei saadud mehi mundrisse isegi mitte väevõimuga (mida ka Eesti ajaloo autorid on arvestanud), öeldes et see oli maareform, mis võitis Eestile iseseisvuse.

Nii teostati Eesti iseseisvus demokraatliku keskerakonna ideena sotsiaaldemokraatliku maareformi abil.

Rahvas ei sidunud iseseisvuse teket niipalju rahvusega kui sotsiaalse õiguse eest seismisega.

Parempoolsel maaliidul oli sel ajal vaid sümboolne tähtsus erakondade hulgas, saades valimistel 6%.

Eesti iseseisvuse tekkimisel arvestavad mõned välismaise interventsiooniga; välismaine abi oli oluline, kuid eesti väed võitleid kommunistidega. Ilma saksa okupatsioonita poleks punaseid Eestist välja saadud. Ilma eestlaste sõdimiseta poleks seda välisabi antud. Iseseisvus saavutati välisabi toetusel, kuid eesti meeste võitluse läbi.

Revolutsiooniaastal ja praegu on palju sarnasusi. Ühiskond kodumaal käärib.

Eesti iseseisvuse idee muutus populaarseks ja on sellisena seal püsinud, taotletakse samasugusena Eesti Vabariigi taastamist.

Ka rahvusvahelises olukorras on sarnasusi. Eesti on praegu maailmas tuntum kui kunagi enne. Võimalused iseseisvuseks on praegu paremad kui olid 1917.

Pärast E. Saluranna üht vastuväidet lõpetas Käbi Lokk väga sisutiheda loengu, mille üle arutlemine toimus veel pärast koosolekutki.

Riin Rivanool

PIIMAPANG

Kuna pulmakingituste hulgas piimapange ei olnud, siis läksime varsti pärast pulmi seda riistapuud poest ostma.

Poesell ladus neid letile mitut sorti ja ise ta selgitas: „See emaileeritud on ju küll ilus, aga võtta ei maksa! Pisike prouake siin kui elavhõbe, kopsab piimatoomisel pangega vastu trepinurka või väravaposti, ongi emailitükk väljas ja pang rikutud, aga see alumiiniumist — sellega ei saa midagi juhtuda . . ."

Nii me siis võtsime selle hõbedakarva paksust alumiiniumist, kuigi see oli kallim, aga pidas vastu kärsitule noorikule, rutule ja jooksule ja teenis meid juba kodumaal õige hästi. Oli selline pikk, torumoodi, kaelast veidi kitsam ja hästi sissevajutatava kaanega. Piimapange kaubamärk oli sissegraveeritud kolmnurk, mille sees nimi „Hõbeläige", all. oli firmatunnusmärk TAV ja kõrval suurusemõõt 3 liitrit.

Minu lapsepõlvekodus nimetati sellist nõu piimamannerguks, aga pang või ämber sobivad ka, sama asi ikkagi.

Põgenemisteekonnale kaasa sattus see piimapang sel teel, et ema keetis meile teemoonaks kaasa pangetäie klimbisuppi, teate, selline kanapuljongi sees ja võiklimpidega, mis keele otsemaid alla võib viia. Hea meresõidul omal süüa ja lastelegi leent suhu nõristada.

Palju muud vajalikku jäi koju maha, mitmed kaasavõetud hädalisedki asjad tõsteti ruumipuudusel laevast välja ja jäid Tallinna sadamakaile ootama, piimapang aga sõitis kaasa ja on olnud asja eest tänaseni. Maakodus eriti, sest mille muuga me talumehe käest piima toonud oleksime, kui just pudeli ja trehtriga tülikat mängimist ei taha.

Juba kodumaal sõjapäevil, kui normlaegadel talust käisime piima nurumas, sai piimapangele mitmed mõlgid siia ja sinna külge kopsatud nagu poesell elavhõbedasele noorikule ennustanud oli. Rootsis elasime alguses ka talumehe majas ja sedasama pange sai mitte üksi piima toomiseks, vaid ka metsas marjulkäikudeks kasutatud ja lõppilöömisi siiasinna tekkis ikka ja aina enam.

Siin, ülemere-maal, aga aitasid seda piimapange välimust narrida veel mitmed metsloomad. Nimelt ei olnud meil Maakodus alguses külmutuskappi, maja ligidal aga keerutas allikas maasügavusest välja jääkülma vett ja seal me siis hoidsime pange sees oma piimatagavara.

Üsna varsti aga said selle jälile ka pesukarud ja skunksid. Öösiti käisid nad allikal, kiskusid piimapangelt kaane pealt, võõrustasid end võõra varaga ja ülejäägi kallasid lihtsalt vette. Sai siis pangekaas kinni seotud küll nööriga, mis aga kerge vaevaga läbi näriti, traadist tehtud kinnitaja siiski andis loomakestele nõnda palju tegemist, et piimapang küünejälgedest üsna kirjuks muutus ja igatpidi lõpliseks löödi.

Varsti selle järele saime meie nõnda rikkaks, et ostsime linnakodusse uue külmutuskapi ja vana tõime maale. Allikavees hoidmist enam vaja ei olnud. Piimapang aga teenis meid Maakodus aastaid ja aastaid naabertalust piimatoomisel edasi.

Nüüd, just mõned päevad tagasi, juhtus kohutav lugu. Piimapang oli äkitselt ja iseendast lekkima hakanud. Ühe suurema mõlgi kohale oli tekkinud kaks nõelasilma suurust auku. Talumehe juurest tulles nirises piima autosse ja külmutuskapis tilkus see riiuleile kapi põhjas.

Mis on katki, tuleb parandada, eks ole!

„Alumiinium ei anna tinutada ja kui annakski, ütle, kes siin maal sellist tööd teeks?" oli esimene mure, mille lahenduseks leidsime kohe vastuse:

„Tuleb uus piimapang osta!"

Mõte oli lihtne, ent läbiviimine osutus keeruliseks. Otsisime linnapoodidest ja ma isegi joonistasin paberile, milline see asi olema peab, mida saada tahan, aga müüjad vangutasid pead ja pidasid ostjat vist koguni veidi kohtlaseks. Edasi vaatasime maapoodidest, kooperatiividest ja talurahvapoodidest — ei ole me seda senini siiski kuskilt leidnud. Siis õpetasid me oma lapsed:

„Igat asja ja auku saab kinni panna hullu-liimiga (crazy glue), see võib isegi su suu eluks ajaks kinni liimida . . ." Sai sedagi proovitud, aitas väheks ajaks. Selle aja peale oli pereisa Aadam sest piimapange asjandusest nõnda tüdinenud, et ta lõpuks ütles:

„Ei aita, tuleb meil seda piimapange siis Euroopast tooma minna!"

Mida sellele vastata? Ja kes olen mina, et oma süütu lapsemeelega oma abikaasa asjalikule ja väärt ettepanekule vastu rääkida tohiksin! Ei iial! Või ehk ainult siis, kui nüüd vahepeal mõnelt healt lugejalt mingi teade peaks tulema, et kust siit mahajäänud Ameerikamaaltki sellist piimapange, mannergut ehk ämbrit osta saaks.

Üliõpilaste pärjad kangelashaudadele

HELSINGI — Soomes tegid kevadel 29092 noort üliõpilaseksami, kuigi neile tulevikus on töökohti ettenäha 12000. Umbes 800 neist läksid pärast eksamite sooritamist pärgadega Hietaniemen kangelaskalmistule, avaldamaks tänu Soome vabaduse eest võitlejaile.

Tuglase selts Soomes

Möödunud kevadel asutati Soomes eri kultuurialade tuntud esindajate algatusel Soome Kirjanduse Seltsi pidusaalis Friedeberg Tuglase nimeline selts.

Seltsi ülesadeks on tihendada soome-eesti kultuuri ühistööd ja eriti eesti kultuuri tundmist Soomes. Seltsi eriliseks püüdluseks on veel muu hulgas edendada eesti kirjanduse soomendamist ja toetada kultuurisuhete, eesti keele ja kirjanduse uurimist.

Seltsi eriliseks eesmärgiks aga on äratada huvi kirjanik Friedebert Tuglase elutöö ja toodangu vastu, silmas pidades tema 100. sünnipäeva lähenemist (2. märtsil 1986).

Seltsi asutajate hulka kuulusid muu hulgas: Väino Kaukonen, Eila Kivikaho, Matti Kuusi, Kai Latinen, Eva Lille, Eeva Niinivaara, Anja Salokannel, Seppo Suhonen, Aimno Turunen ja Urpo Vento.

NALJA

— Millest võib teada, et linnale on langetatud neutronipomm?

— Kui näete äris riiulid liha täis ja kedagi ei ole sabas seismas.